

• ZITADELLE • CITADEL • ЦИТАДЕЛЬ • CIUDADELA • CITADELLA • CITADELLE • CYTADELA • ЦИТАДЕЛЬ • CIUDADELA • İÇKALE • CITTADELLA • CITADELLE • İÇKALE • CITADELLA • СУТАДЕЛА • ЦИТАДЕЛЬ

№ 13

Військово-історичне періодичне видання, що має на меті висвітлення важливих подій мілітарної та політичної історії, які справили відчутний вплив на розвиток культури, мистецтва, науки, технологій і військової справи в Україні.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Олег Фешовець

головний редактор, кандидат філософських наук, за- відувач Центру українських військових традицій та патріотичного виховання НДУ МОН України, ди- ректор Видавництва «Астролябія», м. Львів

Олександр Дедик

заступник головного редактора, науковий співробіт- ник Центру українських військових традицій та па- тріотичного виховання НДУ МОН України, м. Львів

Михайло Слободянюк

заступник головного редактора, завідувач музею Національної академії сухопутних військ ім. геть- мана Петра Сагайдачного, куратор секції військової емблематики та уніформології Українського гераль- дичного товариства, науковий співробітник Центру українських військових традицій та патріотичного виховання НДУ МОН України, м. Львів

Марк фон Гаген

професор історії і глобальних досліджень, директор Бюро для ветеранів і військово-академічної взаємо- дії, Арізонський державний університет, м. Темпей

Андрій Гречило

доктор історичних наук, голова Українського ге- ральдичного товариства, старший науковий співро- бітник Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. Михайла Грушевського НАН України, м. Львів

Ярослав Тинченко

кандидат історичних наук, заступник директора На- ціонального військово-історичного музею України МО України, м. Київ

Микола Чмир

кандидат історичних наук, головний редактор жур- налу «Колекціон», член Комісії державних нагород і геральдики при Президентові України, м. Київ

ПАРТНЕРСЬКА РАДА:**Богдан Галайко**

кандидат історичних наук, директор Науково-дослід- ного інституту українознавства МОН України, м. Київ

Лариса Разінкова-Возницька

директор Львівської національної галереї мистецтв імені Бориса Возницького, заслужений працівник культури України, м. Львів

Петро Кравчук

директор Державного архіву Львівської області, м. Львів

Оксана Козинкевич

член Наглядової ради Благодійного фонду «Під- горецький замок», завідувач відділу європейського мистецтва ЛНГМ (Палац Потоцьких), заслужений працівник культури України, м. Львів

Діана Пельц

директор Центрального державного історичного ар- хіву України у м. Львові

Мирослав Романюк

доктор історичних наук, професор, директор Львів- ської національної бібліотеки ім. Василя Стефаника НАН України, академік НАН України, м. Львів

Богдан Чайковський

директор Львівського історичного музею, заслужен- ний працівник культури України, м. Львів

Зміст

ВОЕННА ИСТОРИЯ

Юрій Мочніков. Битва за Галичину. 1809 (продовження) 4

Олександр Лосєв. Національне представництво у збройних силах Австро-Угорщини станом на липень 1914 року 21

Михайло Слободянюк. Участь українсь- ких полків австро-угорської армії у Галицькій битві 1914 року: Спростування одного міфу 50

ВІЙСЬКОВА СИМВОЛІКА

Михайло Слободянюк. 81-ша окрема аеромобільна бригада: історія та символіка 94

КОЛЕКЦІЯ

Петро Стажинський. На вшанування Головного отамана: Симон Петлюра на неофіційних марках українських інституцій на еміграції 107

SUMMARY 111

ТАКТИКА І СТРАТЕГІЯ

Олег Фешовець. Ірландська Республіканська Армія: Короткий нарис стратегії і бойових технік (продовження) 70

Видавець: Видавництво «Астролябія» ТзОВ
Замовник: Благодійний фонд «Філософський проект»

Видавець та замовник не завжди поділяють погляди авторів.
За достовірність змісту публікацій, а також дотримання авторських прав на опубліковані в альманаху матеріали відповідальність покладається на авторів статей.
Детальніше щодо умов співпраці з альманахом див. сайт Видавництва «Астролябія»
за адресою: <http://www.astrolabium.com.ua>

погодитися з першим, ані гарантувати друге Австрія не могла, то посланець змушений був повернутися ні з чим.

¹⁸ Крейє Э. Э. Политика Меттерніха... — С. 123.

¹⁹ В цьому він був категорично не згідний з ерцгерцогом Фердинандом, який пропонував віддати Росії всю Галичину.

²⁰ Крейє Э. Э. Политика Меттерніха... — С. 124.

²¹ Там само.

²² Там само. — С. 125.

²³ Варто зазначити, що, звинувачуючи Росію у «непостійності», сама Австрія аж ніяк не була зразком постійності (Крейє Э. Э. Политика Меттерніха... — С. 125).

²⁴ Під час Російсько-турецької війни 1768–1774 років, а точніше — восени 1771 року.

²⁵ Фрідріх II, на той час союзник Росії, з самого початку ставився до можливого приєднання придунайських князівств (або ж проголошення їхньої незалежності від Отоманської Порти) не дуже прихильно, оскільки це відволікало її увагу в південному напрямку і зменшувало зацікавленість у союзі з Пруссією. Коли Австрія натякнула, що готова

взятися до зброї задля збереження чинної ситуації, Фрідріх II, через небажання ув'язуватися, згідно зі своїми союзницькими зобов'язаннями, у війну з Австрією, вирішив домовитися зі своїм багаторічним противником, Австрією, і об'єднати зусилля з нею в питанні про долю князівств.

²⁶ За цим розподілом Австрія отримала Східну Галичину, і її частка була найбільшою за кількістю населення та другою (після Росії) за територією. Цікаво, що перед тим між Австрією та Туреччиною була підписана утода, згідно з якою Австрія зобов'язувалася підтримувати Туреччину проти Росії дипломатичними засобами та сприяти залишенню Молдавії і Валахії в складі Оттоманської Порти (у цьому питанні не виключалася навіть можливість застосування зброї). За ці послуги Австрії було обіцяно відповідну територіальну компенсацію. По закінченні війни, посилаючись на те, що формальна умова угоди було дотримано (а також для покращення сполучення з новонадбаними землями), австрійці зажадали приєднання Буковини, і тоді ослаблена війною Порта не була спроможна відмовити.

Національне представництво у збройних силах Австро-Угорщини станом на липень 1914 року

Олександр Лосев

Національне питання в Австро-Угорщині було одним із найважливіших у політиці імперії. Це питання значно ускладнювало ще й формальне розмежування імперії в 1867 році на дві частини: Ціслейтанію (Cisleithanien: землі Австрійської корони) і Транслейтанію (Transleithanien: землі Угорської корони); окрім виділялися землі, анексовані 1908 року. Ціслейтанія включала в себе такі адміністративні одиниці:

- Королівство Богемія;
- Королівство Далмация;
- Королівство Галичина і Лодомерія;
- Герцогство Буковина;
- Ерцгерцогство Нижня Австрія;
- Ерцгерцогство Верхня Австрія;
- Герцогство Карінтія;
- Герцогство Крайна;
- Герцогство Зальцбург;
- Герцогство Верхня і Нижня Сілезія (Австрійська Сілезія);
- Герцогство Штирія;
- Маркграфство Моравія;
- Княжий округ Тіроль;
- Земля Форарльберг;
- Австрійське примор'я;
- Княжий округ Гориця і Градішка;
- Місто Тріест;
- Маркграфство Істрія.

Транслейтанія включала три адміністративні одиниці:

- Королівство Угорщина;
- Королівство Хорватія і Славонія;
- Місто Фіуме.

Боснія і Герцеговина була окремою адміністративною одиницею.

Згідно з переписом населення 1910 року, в імперії проживало 51,35 млн. осіб¹: 28,57 млн. у Ціслейтанії (55,6% від населення ім-

перії); 20,88 млн. осіб у Транслейтанії (відповідно, 40,6%); 1,89 млн. осіб у Боснії і Герцеговині (3,8%). На початок Першої світової війни загальна кількість населення, враховуючи природний приріст, повинна була досягти 52,75 млн. осіб².

Для зручності подамо ці дані у таблиці

Назва частин імперії	Кількість населення	Відсоток
Ціслейтанія	28571934	55.6
Транслейтанія	20886487	40.6
Боснія і Герцеговина	1898044	3.8
Загалом	51356465	100

Етноконфесійна структура імперії була надзвичайно мозаїчною. При цьому жоден з її народів не мав абсолютної кількісної переваги. Так звані «панівні» (тобто привілейовані) нації на межі століть (згідно з переписом населення 1910 року) навіть разом не сягали його половини (12 млн. німців і 10 млн. мадярів (угорців), тобто — 42,93% від усього населення країни). Але у своїх частинах імперії німці та мадяри кількісно переважали інші народи, з тією лише різницею, що перші у своїй частині становили лише третину населення, а другі — трохи більше половини (54,5%).³ Також в Угорщині проживало доволі багато німців, займаючи четверте (після мадярів, румунів та словаків) місце серед народів Транслейтанії. Інші ж (дев'ять) нації можна кваліфікувати як «напівпривілейовані» чи «непривілейовані». До першої групи належало 6,44 млн. чехів, 4,97 млн. поляків, 4,38 млн. сербів і хорватів, 382 тис. італійців примор'я. До «непривілейованих» можна зачислити 3,99 млн. українців («русинів» — згідно з термінологією того часу⁴), 3,22 млн. румунів, 1,96 млн. словаків, 1,25 млн. словен-

ців, 386 тис. тірольських італійців, 2,25 млн. юдеїв, а також 140 тис. хорватів, котрі проживали поза межами Хорватії та Словенії⁵.

Особливістю національної статистики Австро-Угорщини кін. XIX – поч. XX ст. було визначення національності за мовою спілкування, лише з тією відмінністю, що в австрійській частині імперії під час перепису населення чиновники запитували про «мову спілкування» (нім. *Umgangssprache*), а в угорській частині — про «материнську мову» (нім. *Muttersprache*; угор. *anyanyelv*). Також варто звернути увагу на те, що юдеї не визнавались окремою нацією. У Галичині їх записували як поляків, у Буковині — як німців, а на території Угорщини — як мадярів. На 1910 рік юдеї становили 4,4% населення імперії (2 258 013 осіб).

Деякі райони імперії мали більш-менш гомогенний етнічний склад, а інші — більш гетерогенний. До останніх можна зачислити Сілезію, де (при загальній кількості населення 776 тис. осіб на 1914 рік) 47% становили німці, 30% — поляки, 23% — чехи; Галичину (при населенні 8,812 млн. осіб на 1914 рік), де 54% становили поляки⁶, 43% — русини, 3% — німці; Буковину (при населенні 818 тис. осіб на 1914 рік), де 42% становили русини, 32% — румуни, 21% — німці і 5% — носії інших мов. На території Угорської корони, виключаючи Королівство Хорватія і Славонія, 54% населення розмов-

ляли угорською мовою, 16% — румунською, 11% — німецькою, 11% — словацькою, 4% — сербохорватською, 3% — русинською і 1% розмовляв іншими мовами.

Для зручності подамо ці дані у таблиці⁷:

Нація	Загальна кількість осіб	Відсоток
Німці	12 006 521	23,6
Мадяри	10 056 315	19,57
Чехи	6 442 133	12,54
Поляки	4 976 804	9,68
Серби та хорвати	4 380 891	8,52
Румуни	3 224 147	6,27
Русини	3 997 831	7,78
Словаки	1 967 790	3,83
Словенці	1 255 620	2,44
Італійці	768 422	1,50
Інші	2 313 569	4,51
Загалом	51 390 2338	100,0

У зв'язку з таким багатонаціональним складом імперії, де титульні нації — німці і угорці — були меншістю, в імперії офіційно було визнано 10 мов. Державні, німецька та угорська, — для обох частин імперії, та регіональні мови: чеська, словацька, сербохорватська, польська, русинська, словенська, румунська та італійська. Ці мови також були представлені у збройних силах.

Для зручності наводимо загальні дані щодо національного представництва у збройних силах на 1910 рік у таблиці⁸:

Національні групи:	Загальна кількість	Відсоток	Військових дійсної служби і резерву		
			Національні групи:	Загальна кількість (у тис.)	Відсоток
Німці	12006521	23,36		375015	25,2
Мадяри	10056315	19,57		344210	23,5
Чехи	6442133	12,54		191878	12,9
Поляки	4976804	9,68		118168	7,9
Серби та хорвати	4380891	8,52		134019	9,0
Румуни	3224147	6,27		103814	7,0
Русини (українці)	3997831	7,78		113931	7,6
Словаки	1967790	3,83		53168	3,6
Словенці	1255620	2,44		36361	2,4
Італійці	768422	1,5		19510	1,3
Інші	2313569	4,51	Болгари	358	-
Загалом	51390043	100		1490459	100

Після досягнення компромісу між Австрією та Угорщиною 1868 року було прийнято низку законів, що регулювали питання

створення спільних армії та флоту, а також трьох частин територіальної оборони: австрійської (нім. k.k. Landwehr), угорської

(нім. k.u. Landwehr, або угор. honved)¹⁰ та хорватсько-словенської (хорв. domobrantsvo). Командною мовою у підрозділах спільної¹¹ армії та флоту, а також імператорсько-королівського ляндуверу була німецька, у підрозділах гонведу — угорська, а у підрозділах домобранства — сербохорватська. Треба зазначити, що хоча домобранство і було окремою одиницею, проте воно підпорядковувалось спільному з гонведом міністрові національної оборони Угорщини, тому вважалося частиною гонведу.

Хоча німецька мова і вважалася командною мовою в імператорських і королівських підрозділах, проте неможливо було ігнорувати факт, що значна частина призовників погано або й узагалі не розуміла німецьку. Освітній рівень призовників також був різним. Якщо для Нижньої Австрії, включно зі столицею — Віднем, нараховувалося лише 3% неписьменних, то в Галичині — 61%, а в Істрії і Далмації — 64%¹².

Короткий термін служби, а також той факт, що військо — не мовна школа, змусив шукати шляхи вирішення проблеми. Тож було прийнято рішення, що всі військово-службовці мусять вивчати відповідні мови. Так виникла потрійна система:

- 1) командна мова — німецька;
- 2) командна мова для призовників — також німецька; кожен рекрут за час підготовки мусив вивчити до 80-ти основних команд, понять і термінів німецькою мовою;
- 3) полкова мова (Regimentssprache): коли в особовому складі підрозділу переважала якесь одна національність чи принаймні становила понад 20% від особового складу підрозділу (мова повинна входити до переліку 10-ти офіційних), то ця мова визнавалася мовою підрозділу, а командному складу цього підрозділу, якщо той не володів цією мовою, пропонувалося у 3-річний термін вивчити цю мову; на практиці це означало вивчення основних команд і

1870 рік ¹³		1904 рік	
Мова	Відсоток тих, хто її вивчає	Мова	Відсоток тих, хто її вивчає
1. Італійська	32,76	1. Чеська	47,0
2. Чеська	30,18	2. Угорська	33,6
3. Угорська	19,77	3. Польська	19,3
4. Польська	17,62	4. Сербохорватська	15,3
5. Сербохорватська	17,36	5. Румунська	8,8

військової термінології — для цього військове міністерство готувало спеціальні термінологічні словники; після завершення визначеного терміну офіцер складав іспит, і, у разі неуспіху, йому надавалося ще 2 роки на вивчення відповідної мови; при повторному провалі іспиту, у службовій характеристиці офіцера ставилася відмінка про службову невідповідність посаді, яку він обіймав, тож про подальше просування по службі він міг забути.

Більшість підрозділів австро-угорської армії були багатомовні. На літо 1914 року тільки у 142-х підрозділах була одна полкова мова, у 162-х — дві, у 24-х — три, а у деяких і по чотири мови. Із вищезгаданих 142-х «одномовних» підрозділів австро-угорської армії тільки у 31-му німецька мова функціонувала як мова підрозділу (у 12-ти піхотних, 3-х кавалерійських, 12-ти польових та гірських артилерійських полках і у 4-х батальйонах фельд'егерів)¹⁴.

Більш ніж 90% офіцерського складу зழені були вивчити, окрім німецької, що найменше одну мову імперії. Втім дуже мало офіцерів могли вільно користуватися слов'янськими мовами. Здебільшого вони задоволялися так званою «Armeeslawisch»¹⁴. Військове міністерство дуже серйозно ставилося до цієї проблеми. Наприклад, відповідно до освітньої програми, кожен випускник військової академії повинен був вивчити кілька мов. Зазвичай це була німецька — якщо це не рідна мова — і дві інші офіційні мови імперії, а також якесь іноземна (здебільшого — французька). Хоча очевидно, що, зважаючи на специфіку військових навчальних закладів, мовам приділялося менше уваги, аніж вивченням військових і загальноосвітніх предметів. Починаючи з 1870 року, Військове міністерство публікувало статистичні дані про знання мов офіцерами. Нижче подаємо таблицю, у якій подані ці дані.

6. Румунська	8,95	6. Італійська	8,5
7. Русинська	5,14	7. Русинська	7,8
8. Словенська	5,11	8. Словенська	7,3
9. Словацька	-	9. Словацька	6,9

З цієї таблиці можна зробити висновок, що якась кількість офіцерів вивчала дві або три мови.

У гонведі ситуація була дещо іншою. Майдари спромоглися на рівні власного законодавства запровадити у себе угорську як едину командну мову і мову підрозділів. Це не стосувалося домобрані, де командною мовою і мовою підрозділів була сербохорватська, а офіцери були місцевими.

Окремо треба згадати про військові формування у Боснії і Герцеговині. 1882 року, після запровадження загального військового обов'язку у Боснії і Герцеговині, там було створено декілька добровольчих боснійсько-герцеговинських батальйонів, кількість котрих поступово зростала, і на 1893 рік їх налічувалося вже 11. З 1 січня 1894 року почався процес інтеграції цих підрозділів у імператорську і королівську армію, що завершився 1897 року. 1984 року з цих батальйонів були створені чотири боснійсько-герцеговинські піхотні полки і 1903 року один окремий боснійсько-герцеговинський батальйон фельд'єгерів. Командною мовою у цих підрозділах була німецька, а полковою — їх рідна, сербохорватська. «Босняки», як їх називали, вважалися надійними солдатами імперії.

Уся територія Австро-Угорщини була поділена на 16 військових територіальних районів (*Militärterritorialbereiche*). У мирний час у такому районі дислокувався один армійський корпус. Корпус мав свою нумерацію, а назва надавалася згідно з містом, де розташовувався штаб цього корпусу (*Korpskommando*), що підпорядковувався військовому міністерству¹⁶.

До складу кожного корпусу входило до двох піхотних дивізій, однієї чи двох арти-

лерійських бригад та однієї кавалерійської дивізії чи бригади. На чолі кожного корпусу перебував командувач корпусу (*Korpskommandant*), не нижчим за званням ніж генераллейтенант (*Feldmarschalleutnant*). На території корпусу відбувався й призов до його військових частин: тобто принцип комплектування австро-угорської армії був територіальним. Для цього існували окружні призовні команди (*Ergänzungbezirkskommando*), що збігалися з цивільними адміністративними одиницями — округами (*Bezirke*) у Ціслейтанії та комітатами (*Komitat*) у Транслейтанії. Усього на 1914 рік для призову у збройні сили імперії налічувалося 112 призовних команд у 112 округах поповнення (*Ergänzungsbezirk*), із них 109 — для сухопутних військ і 3 — для флоту¹⁷.

Піхотні полки імператорської і королівської армії поповнювалися, використовуючи свій округ поповнення, а рідше — декілька. Таким чином особовий склад підрозділу переважно був представлений однією або кількома національностями, що проживали на території даного округу.

Як правило, в адміністративному центрі округу поповнення розташовувався лише один батальйон — так зване батальйонне депо, або ерзацбатальйон (*Ersatzbataillonskader*), або ерзацкадр (*Ersatzkader*) у кавалерії та артилерії, завданням якого була початкова підготовка рекрутів за місцем призову.

Особовий склад інших родів військ — як от артилерії, кавалерії, інженерних і тилових частин — рекрутувався, здебільшого, з декількох округів поповнення відразу.

У передвоєнний період (на 1914 рік) корпусне командування (*Korpskommandos*) розташовувалося так:

№ корпусу	Місце розташування штабу корпусу (<i>Korpskommando</i>)	Номер і назва округу поповнення (<i>Ergänzungsbezirk</i>)
I	Краків (Krakau)	1 — Troppau (Троппау, нині Опава у Чехії) 13 — Krakau (Краків) 20 — Neusandez (Нойзандец, нині Нови-Сонч у Польщі) 54 — Olmütz (Ольмюц, нині Оломоуц у Чехії) 56 — Wadowice (Вадовице)

II	Віденський район (Wien)	57 — Tarnów (Тарнув) 93 — Mährisch-Schönberg (Маріш-Шонберг, нині Шумперку у Чехії) 100 — Teschen (Тешен, нині поділений на польський Цешин і чеський Тешин) 3 — Kremsier (Кремзір, нині Кромержиж у Чехії) 4 — Wien A (Віденський район А) 8 — Brünn (Брюн, нині Брно у Чехії) 49 — St.Pölten (Санкт-Польтен) 81 — Iglau (Іглай, нині Іглава у Чехії) 84 — Wien B (Віденський район В) 99 — Znaim (Цнайм, нині Знаймо у Чехії)
III	Грац (Graz)	7 — Klagenfurt (Клягенфурт) 17 — Laibach (Лайбах) 27 — Graz (Грац) 47 — Marburg (Марбург, нині Марібор у Словенії) 87 — Cilli (Цілі, нині Цельє у Словенії) 97 — Triest (Трієст)
IV	Будапешт (Budapest)	6 — Neusatz (Ujvidek) (Нойзац (Уйвидек), нині Нови-Сад у Сербії) 23 — Zombor (Зомбор, нині Сомбор у Сербії) 32 — Budapest (Будапешт) 38 — Kecskemét (Кечкемет) 44 — Kaposvár (Капошвар) 52 — Fünfkirchen (Pécs) (Фунфкірхен (Печ)) 68 — Szolnok (Сольнок) 69 — Stuhlweißenburg (Székesfehérvár) (Штульвайссенбург (Секешфехервар)) 86 — Maria-Theresiopol (Szabadka) (Марія-Терезіопель (Сабадка), нині Суботиця у Сербії)
V	Пресбург (Preßburg, нині Братислава)	12 — Komorn (Komárom) (Коморн (Комаром), нині Комарно у Словаччині) 19 — Raab (Györ) (Рааб (Г'йор)) 26 — Gran (Esztergom) (Гран (Естергом)) 48 — Nagykanizsa - Надьканіжа 71 — Trencsén (нині Тренчин, Словаччина) 72 — Preßburg (Pozsony) (Пресбург (Пожонь), нині Братислава) 76 — Ödenburg (Sopron) (Одинбург (Шопорн)) 83 — Steinamanger (Szombathely) (Штайнамангер (Шомбатели))
VI	Кашау (Kaschau, нині Кошице)	5 — Szatmár-Németi (Сатмарнеметі, нині Сату-Маре у Румунії) 25 — Losonc (Лошонч, нині Лученец у Словаччині) 34 — Kassa (Каша, нині Кошице у Словаччині) 60 — Erlau (Eger, Егер в Угорщині) 65 — Munkács (Мукачеве) 66 — Ungvár (Ужгород) 67 — Eperjes (Епер'єш, нині Пряшів у Словаччині) 85 — Marmaros-Szigeth (Мароморошсігет, нині Сірети-Мармажей у Румунії)
VII	Темешвар (Temesvár, нині Темішоара)	29 — Nagybecserek (Надьбечкерек, нині Зренянин у Сербії) 33 — Árad (Арад) 37 — Nagy-Várad (Надварад, нині Орадя у Румунії) 39 — Debreczen (Дебрецен) 43 — Fehertemplon (Фехертемплом, нині Бела Црква у Сербії) 46 — Szeged (Сегед) 61 — Temesvár (Темешвар, нині Тімішоара у Румунії) 101 — Békescsaba (Бекешчаба)

VIII	Прага (Prag)	11 – Pisek (Піsek) 28 – Prag (Прага) 35 – Pilsen (Пльзен, нині Пльзень у Чехії) 73 – Eger (Егер, нині Хеб у Чехії) 75 – Neuhaus (Нойгауз, нині Індржихув-Градец у Чехії) 88 – Beraun (Бераун, нині Бероун у Чехії) 91 – Budweis (Будвайз, нині Чеські-Будійовіци у Чехії) 102 – Beneschau (Бенешау, нині Бенешев у Чехії)
IX	Лейтмеріц (Leitmeritz, нині Літомежице)	18 – Königgrätz (Кюнгретц, нині Градець-Карлове у Чехії) 21 – Caslau (Часлау, нині Часлав у Чехії) 36 – Jungbunzlau (Юнгбунцлау, нині Млада-Болеслав у Чехії) 42 – Theresienstadt (Терезіенштадт, нині Терезин у Чехії) 74 – Jicín (Ічин) 92 – Komotau (Комотау, нині Хомутов у Чехії) 94 – Turnau (Турнау, нині Турнов у Чехії) 98 – Hohenmauth (Гогенмаут, нині Високе-Міто у Чехії)
X	Перемишль (Przemysl)	9 – Stryj (Стрий) 10 – Przemysl (Перемишль) 40 – Rzeszów (Жешув) 45 – Sanok (Сяноч) 77 – Sambor (Самбор, нині Старий Самбор) 89 – Gródek Jagiellonski (Городок) 90 – Jarosław (Ярослав)
XI	Львів (Lemberg)	15 – Tarnopol (Тернопіль) 24 – Kolomea (Коломия) 30 – Lemberg (Львів) 41 – Czernowitz (Чернівці) 55 – Brzezany (Бережани) 58 – Stanislau (Станіслав, нині Івано-Франківськ) 80 – Złoczów (Золочів) 95 – Czortków (Чортків)
XII	Германнштадт (Hermannstadt, нині Сибіу)	2 – Brassó (Kronstadt, Брашшоу, нині Брашов у Румунії) 31 – Nagyszeben (Надьсебен, нині Сібіу у Румунії) 50 – Gyulafehérvár (Karlsburg, Дьюлафехервар, нині Алба-Юла у Румунії) 51 – Kolozsvár (Коложвар, нині Клуж-Напока у Румунії) 62 – Maros-Vásárhely (Марошвашархей, нині Тиргу-Муреш у Румунії) 63 – Beszterce (Бестерце, нині Бистріца у Румунії) 64 – Szászváros (Сасварош, нині Орештє у Румунії) 82 – Székely-Udvarhely (Сегеюдвархей, нині Одорхею-Секуеск у Румунії)
XIII	Аграм (Agram, нині Загреб)	16 – Belovar (Беловар) 53 – Agram (Аграм, нині Загреб у Хорватії) 70 – Pétervárad (Peterwardein, Петервардейн, нині частина м. Нови-Сад у Сербії) 78 – Esseg (Есек, нині Осіек у Хорватії) 79 – Ottocan (Отокан, нині Оточац у Хорватії) 96 – Karlovac (Karlstadt, Карльварош, нині Карловац у Хорватії)
XIV	Інсбрук (Innsbruck)	14 – Linz (Лінц) 59 – Salzburg (Зальцбург) Округи поповнення полків Тірольських імператорських егерів (Tiroler Kaiserjägerregimenter): 103 – Innsbruck (Інсбрук)

XV	Сараєво (Sarajevo)	104 – Brixen (Бріксен, нині Бressаноне в Італії) 105 – Trient (Трієнт, нині Тренто в Італії) Округи поповнення Боснійсько-Герцеговинських піхотних полків (Bosnisch-herzegowinische Infanterie Regimenter): 106 – Sarajevo (Сараєво) 107 – Banja Luka (Баня Лука) 108 – Tuzla (Тузла)
XVI	Рагуза (Ragusa, нині Дубровник)	22 – Zein (Цайн, нині Сінь у Хорватії) 109 – Mostar (Мостар, Боснія і Герцеговина)

На червень 1914 року у склад сухопутних сил імператорської і королівської армії Австро-Угорщини (K.u.k. Heer) входили¹⁸:

1. *Піхота імператорської і королівської армії* — складалася з 102-х піхотних полків, 4-х полків Тірольських імператорських егерів, 26-ти (а з літа 1914 року — з 29-х) батальйонів фельд'егерів імператорської і королівської армії, 4-х Боснійсько-герцеговинських піхотних полків та одного Боснійсько-герцеговинського батальйону фельд'егерів.

2. *Інженерні війська* — складалися з 14-ти саперних і 9-ти пionерних батальйонів, 1-го мостового (k.u.k. Brückenbataillon) батальйону.

3. *Бригада військового сполучення* (k.u.k. Verkehrstruppenbrigade) — складалася з 1-го залізничного (k.u.k. Eisenbahnregiment), 1-го телеграфного (k.u.k. Telegraphenregiment) полків, а також 1-го повітроплавного (k.u.k. Luftschifferabteilung) і 1-го автомобільного (k.u.k. Automobilabteilung) відділів.

4. *Війська забезпечення* — складалися з 16-ти обозних дивізіонів (k.u.k. Traindivisionen): по одному на кожен із 16-ти корпусів.

5. *Кавалерія імператорської і королівської армії* — складалася з 16-ти гусарських, 15-ти драгунських і 13-ти уланських полків.

6. *Артилерія імператорської і королівської армії* — складалася з 42-х полків польової артилерії (Feldkanonenregimenter), 14-ти полків польової гаубичної артилерії (Feldhaubitzenregimenter), 14-ти важких гаубичних дивізіонів (Schwere Haubitzendivisionen), 10-ти полків і 1-го дивізіону гірської артилерії (Gebirgsartillerie), 9-ти кінних артилерійських дивізіонів (Reitende Artilleriedivisionen), 6-ти полків фортечної артилерії (Festungsartillerie) і 10-ти батальйонів фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillone).

Польова артилерія імператорської і королівської армії була об'єднана у 14 польовоих артилерійських бригад (Feldartillerieb-

rigaden) — за кількістю військових округів. Бригада складалася з 3-х полків польової артилерії, 1-го полку польової гаубичної артилерії, 1-го важкого гаубичного дивізіону. Кінні артилерійські дивізіони придавались кавалерійським дивізіям. Гірська артилерія була організована у 3 гірські артилерійські бригади. Кожна з них розташовувалася у трьох армійських корпусах: 1-ша — у XIV-му (Інсбрук), 2-га — XV-му (Сараєво), 3-тя — у XVI-му (Рагуза). В армійських корпусах, на території яких перебували важливі фортифікаційні споруди, розташовувалися полки і батальйони фортечної артилерії, що були зведені у 5 бригад фортечної артилерії (Festungsartilleriebrigaden).

Окремо функціонувала територіальна оборона (нім. k.k. Landwehr або мад. Magyar királyi Honvedseg), яка мала власні військові органи на місцях — так звані територіальні командування ляндуверу (Landwehrterritorialkommando) у Ціслейтанії та округи гонведу (Honvedkeruelet) у Транслейтанії, які, своєю чергою, поділялися на дистрикти.

Округи поповнення частин імператорсько-королівської територіальної оборони (k.k. Landwehrterritorialbezirk) розташовувалися так:

№ округу	Назва округу поповнення	Дистрикти
I	Krakiv (Krakau)	Troppau Krakau Neusandez Olmütz Wadowice Tarnów Mährisch-Schönberg Teschen
II	Віденський (Wien)	Kremsier Wien A Brünn

		St.Pölten Iglau Wien B Znaim
III	Грац (Graz)	Klagenfurt Laibach Graz Marburg Cilli Triest
IV	Прага (Prag)	Pisek Prag Pilsen Eger Neuhaus Beraun Budweis Beneschau
V	Ляйтмеріц (Leitmeritz)	Königgrätz Caslau Jungbunzlau Theresienstadt Jicin Komotau Turnau Hohenmauth
VI	Перемишль (Przemysl)	Stryj Przemysl Rzeszów Sanok Sambor Grodeck-Jagiellonski Jaroslau
VII	Львів (Lemberg)	Tarnopol Kolomea Lemberg Czernowitz Brzezany Stanislau Zloczow Czortków
VIII	Інсбрук (Innsbruck)	Linz Salzburg Наступні округи і дистрикти для поповнення земельних стрільців (Landesschützen Ergänzungsbezirke): Innsbruck Brixen Trent
IX	Рагуза (Castelnuovo)	Zara Gravosa und Castelnuovo

Округи поповнення частин королівсько-угорської територіальної оборони (Honvéd) розташовувалися так:

№ округу	Назва округу поповнення	Дистрикти
I	Будапешт (Budapest)	Budapest Szabadka Székesfehérvár Pécs
II	Сегет (Szeged)	Gyula (Békés-Gyula) Debreczen Nagyvárad Szeged Versecz Lugos
III	Кошице (Kaschau)	Kaschau Miskolcz Munkacs Szatmár-Németi Besztercebanya
IV	Братислава (Pressburg)	Pozsony (Pressburg) Nyitra Trencsén Sopron Nagykanizsa Veszprem
V	Колошвар (Kolozsvár, нині Клуж-Напока)	Kolozsvár Mearos-Vásárhely Nagyszében Brassó Deés (Besztercze)
VI	Загреб (Agram)	Agram Karlovac Sisak Osijek

На території цих 15-ти командувань та округів існувало 59 призовних команд імператорсько-королівської територіальної оборони (*Landwehrergänzungsbereich*) та 32 призовні команди гонведу. Поповнювалися частини територіальної оборони за тим самим принципом територіальності, що й частини загальної армії. Окрім піхотних підрозділів, частини територіальної оборони мали свою артилерію та кавалерію.

На червень 1914 року до складу імператорсько-королівської і королівсько-угорської територіальних оборон (*k.k. Landwehr i k.u. Honvéd*) входили:

1. Піхота ляндверу — складалася з 37-ми піхотних полків імператорсько-королівського

ляндверу (*k.k. Landwehrinfanterieregimenter*), із них 2 (№№ 4 і 27) були гірсько-піхотними, 3 полки земельних стрільців (*Landesschützenregimenter*) і 32 полки угорського гонведу (*k.u. Honvédinfanterieregimenter*).

2. Кавалерія ляндверу — складалася з 6-ти імператорсько-королівських уланських полків ляндверу (*k.k. Landwehr-Ulanenregimenter*), 1-го імператорсько-королівського дивізіону кінних земельних стрільців Тіролю (*k.k. Reitende Tiroler Landesschützendivision*), 1-го імператорсько-королівського далматинського дивізіону кінних земельних стрільців (*k.k. Reitende Dalmatiner Landesschützendivision*) і

10-ти королівсько-угорських гусарських полків гонведу (*k.u. Honvéd Husarenregimenter*).

3. Артилерія ляндверу — складалася з 8-ми імператорсько-королівських дивізіонів польової артилерії ляндверу (*k.k. Landwehr-Feldkanonenendivisionen*) та 8-ми імператорсько-королівських дивізіонів польової гаубичної артилерії ляндверу (*k.k. Landwehr-Feldhaubitzdivisionen*), 8-ми королівсько-угорських полків польової артилерії гонведу (*k.u. Honvédfeldkanonenregimenter*) та 1-го королівсько-угорського кінно-артилерійського дивізіону гонведу (*k.u. reitende Honvéd-Artillerie-Division*)¹⁹.

Дані про національний склад підрозділів піхоти імператорської і королівської армії

Полк (Infanterieregiment)	Округ поповнення (Ergänzungsbereich)	Національний склад
Піхотний полк імператора (Kaiser) № 1	Troppau (Троппау, нині Опава у Чехії)	82% німці, 18% інші
Піхотний полк імператора Росії Олександра I (Alexander I. Kaiser von Rußland) № 2	Brassó (Брашоу, нині Брашов у Румунії)	61% мадяри, 27% румуни, 12% інші
Піхотний полк ерцгерцога Карла (Erzherzog Carl) № 3	Kremsier (Кремзір, нині Кремниця у Чехії)	83% чехи, 17% інші
Піхотний полк великого магістра Німецького ордену (Hoch- und Deutschmeister) № 4	Wien A (Віденський район А)	95% німці, 5% інші
Піхотний полк фрайгера фон Клобучара (Freiherr von Klobučar) № 5	Szatmárnémeti (Сатмарнеметі, нині Сату-Маре у Румунії)	58% мадяри, 39% румуни, 3% інші
Піхотний полк короля Румунії Карла I (Carl I. König von Rumänien) № 6	Ujvidek (Уйвидек, нині Нови-Сад у Сербії)	41% німці, 27% хорвати і серби, 32% інші
Піхотний полк графа фон Кевенгюлера (Graf von Khevenhüller) № 7	Klagenfurt (Кляйгенфурт)	79% німці, 21% інші
Піхотний полк ерцгерцога Карла Стефана (Erzherzog Carl Stephan) № 8	Brünn (Брюн, нині Брно у Чехії)	67% чехи, 31% німці, 2% інші
Піхотний полк графа Клерфе (Graf Clerfayt) № 9	Stryj (Стрий)	73% русини, 27% інші
Піхотний полк короля шведів, готів і вендів Густава V (Gustav V. König von Schweden, der Goten und Wenden) № 10	Przemysl (Перемишль)	47% русини, 43% поляки, 10% інші
Піхотний полк принца Саксонії Йогана Георга (Johann Georg prinz von Sachsen) № 11	Pisek (Піsek, нині — Чехія)	79% чехи, 20% німці, 1% інші
Піхотний полк Парманна (Parmann) № 12	Komárom (Комаром, нині Комарно у Словаччині)	58% мадяри, 31% словаки, 11% інші
Піхотний полк Юнг-Штаремберга (Jung-Starhemberg) № 13	Craców (Краків)	82% поляки, 18% інші
Піхотний полк великого герцога Гессенського і Райнського Ернста Людвіга (Ernst Ludwig Großherzog von Hessen und bei Rhein) № 14	Linz (Лінц)	98% німці, 2% інші
Піхотний полк фрайгера фон Георгі (Freiherr von Georgi) № 15	Tarnopol (Тернопіль)	62% русини, 29% поляки, 9% інші
Піхотний полк фрайгера фон Гізля (Freiherr von Giesl) № 16	Belovar (Беловар, нині — Хорватія)	97% хорвати і серби, 3% інші

Піхотний полк ріттера фон Мільде (Ritter von Milde) № 17	Laibach (Ляйбах)	86% словенці, 14% інші
Піхотний полк ерцгерцога Леопольда Сальватора (Erzherzog Leopold Salvator) № 18	Königgrätz (Кьоніггрец, нині Градец-Кралове у Чехії)	75% чехи, 23% німці, 2% інші
Піхотний полк ерцгерцога Франца Фердинанда (Erzherzog Franz Ferdinand) № 19	Raab (Рааб, нині Дьйор в Угорщині)	95% мадяри, 5% інші
Піхотний полк принца Пруссії Гайнріха (Heinrich Prinz von Preußen) № 20	Neusandez (Нойзандец, нині Нови-Сонч у Польщі)	86% поляки, 14% інші
Піхотний полк графа фон Абенсперга і Трауна (Graf von Abensperg und Traun) № 21	Časlav (Часлав, нині Часлав у Чехії)	87% чехи, 13% інші
Піхотний полк графа фон Ласи (Graf von Lacy) № 22	Sinj (Сінь, нині – Хорватія)	82% хорвати і серби, 18% інші
Піхотний полк маркграфа Бадена (Markgraf von Baden) № 23	Zombor (Зомбор, нині Сомбор у Сербії)	52% мадяри, 34% німці, 14% інші
Піхотний полк ріттера фон Куммера (Ritter von Kummer) № 24	Kolomea (Коломия)	79% русини, 21% інші
Піхотний полк Едлера фон Покорни (Edler von Pokorný) № 25	Losoncz (Лошонч, нині Лученець у Словаччині)	56% мадяри, 41% словаки, 3% інші
Піхотний полк Шрайбера (Schreiber) № 26	Gran (Гран, нині Естергом в Угорщині)	53% мадяри, 38% словенці, 9% інші
Піхотний полк короля Бельгії Альберта I (Albert I. König von Belgien) № 27	Graz (Грац)	94% німці, 6% інші
Піхотний полк короля Італії Віктора Емануеля III (Viktor Emanuel III. König von Italien) № 28	Prag (Прага)	95% чехи, 5% інші
Піхотний полк фрайгера фон Лаудона (Freiherr von Loudon) № 29	Nagy Becske (Надьбечке-рек, нині Зренянин у Сербії)	44% хорвати і серби, 56% інші
Піхотний полк Шьодлера (Schoedler) № 30	Lemberg (Львів)	59% русини, 31% поляки, 10% інші
Піхотний полк Пухерна (Pucherna) № 31	Nagyszeben (Надьсебен, нині Сібіу в Румунії)	69% румуни, 25% німці, 6% інші
Піхотний полк імператриці та королівни Марії Терезії (Kaiserin und Königin Maria Theresia) № 32	Budapest (Будапешт)	91% мадяри, 9% інші
Піхотний полк імператора Леопольда II (Kaiser Leopold II) № 33	Arad (Арад)	54% румуни, 28% мадяри, 18% інші
Піхотний полк імператора Німеччини і короля Пруссії Вільгельма I (Wilhelm I. Deutscher Kaiser und König von Preußen) № 34	Kassa (Каша, нині Кошице у Словаччині)	91% мадяри, 9% інші
Піхотний полк фрайгера фон Штернека (Freiherr von Sterneck) № 35	Pilsen (Пільзень, нині – Чехія)	60% чехи, 39% німці, 1% інші
Піхотний полк імперського графа Брауна (Reichsgraf Browne) № 36	Jungbunzlau (Юнгбунцлау, нині Млада-Болеслав у Чехії)	95% чехи, 5% інші
Піхотний полк ерцгерцога Йозефа (Erzherzog Joseph) № 37	Nagy Várad (Надьварад, нині Орадя в Румунії)	49% румуни, 48% мадяри, 3% інші
Піхотний полк короля Іспанії Альфонсо XIII (Alfons XIII. König von Spanien) № 38	Kecskemét (Кечкемет)	97% мадяри, 3% інші
Піхотний полк фрайгера фон Конрада (Freiherr von Conrad) № 39	Debreczen (Дебрецен)	92% мадяри, 8% інші
Піхотний полк ріттера фон Піно (Ritter von Pino) № 40	Rzeszów (Жешув)	97% поляки, 3% інші
Піхотний полк ерцгерцога Ойгена (Erzherzog Eugen) № 41	Czernowitz (Чернівці)	54% румуни, 27% русини, 19% інші

Піхотний полк Ернста Августа, герцога кумберляндського, герцога брауншвайгського та лінебурзького (Ernst August Herzog von Cumberland, Herzog zu Braunschweig und Lüneburg) № 42	Theresienstadt (Терезінштадт, нині Терезин у Чехії)	86% німці, 14% інші
Піхотний полк кронпринца баварського Рупрехта (Rupprecht Kronprinz von Bayern) № 43	Karánsebes (Карансебеш, нині – Румунія)	78% румуни, 22% інші
Піхотний полк ерцгерцога Альбрехта (Erzherzog Albrecht) № 44	Kaposvár (Капошвар)	88% мадяри, 12% інші
Піхотний полк ерцгерцога Йозефа Фердинанда (Erzherzog Joseph Ferdinand) № 45	Sanok (Сянок)	47% русини, 46% поляки, 7% інші
Піхотний полк фрайгера фон Феєрварі (Freiherr von Fejérvary) № 46	Szeged (Сегед)	79% мадяри, 21% інші
Піхотний полк графа фон Бек-Ржиковського (Graf von Beck-Rzikowsky) № 47	Marburg (Марбург, нині Марбург у Словенії)	77% німці, 23% інші
Піхотний полк Popa (Rohr) № 48	Groß-Kanizsa (Надъканіжа)	82% мадяри, 18% інші
Піхотний полк фрайгера фон Гесса (Freiherr von Hess) № 49	St. Pölten (Санкт-Польтен)	98% німці, 2% інші
Піхотний полк Фрідріха, великого герцога баденського (Friedrich Großherzog von Baden) № 50	Gyulafehérvár (Дьюлафехервар, нині Алба-Юлау Румунії)	71% румуни, 22% мадяри, 7% інші
Піхотний полк фон Бороєвича (von Boroević) № 51	Kolozsvár (Коложвар, нині Клуж-Напока у Румунії)	72% румуни, 34% мадяри, 4% інші
Піхотний полк ерцгерцога Фрідріха (Erzherzog Friedrich) № 52	Pécs (Печ)	52% мадяри, 38% німці, 10% інші
Піхотний полк Данкла (Dankl) № 53	Agram (Аграм, нині Загреб у Хорватії)	97% хорвати і серби, 3% інші
Піхотний полк Альт-Штаремберг (Alt-Starhemberg) № 54	Olmütz (Ольмюц, нині Оломоуц у Чехії)	64% чехи, 30% німці, 6% інші
Піхотний полк короля Чорногорії Миколи I (Nikolaus I. König von Montenegro) № 55	Brezany (Бережани)	59% русини, 26% поляки, 15% інші
Піхотний полк графа Дауна (Graf Daun) № 56	Wadowice (Вадовіце)	88% поляки, 12% інші
Піхотний полк принца Саксен-Кобург-Заальфельда (Prinz zu Sachsen-Coburg-Saalfeld) № 57	Tarnów (Тарнув)	91% поляки, 9% інші
Піхотний полк ерцгерцога Людвіга Сальватора (Erzherzog Ludwig Salvator) № 58	Stanislau (Станіслав, нині Івано-Франківськ)	72% русини, 28% інші
Піхотний полк ерцгерцога Райнера (Erzherzog Rainer) № 59	Salzburg (Зальцбург)	97% німці, 3% інші
Піхотний полк ріттера фон Ціглера (Ritter von Ziegler) № 60	Erlau (Ерл, нині – Угорщина)	98% мадяри, 2% інші
Піхотний полк ріттера фон Франка (Ritter von Frank) № 61	Temesvár (Темешвар, нині Тімішоара у Румунії)	38% румуни, 37% німці, 25% інші
Піхотний полк короля Баварії Людвіга III (Ludwig III. König von Bayern) № 62	Maros Vásárhely (Марошварашархей, нині Тиргу-Муреш у Румунії)	49% мадяри, 46% румуни, 5% інші
Піхотний полк фрайгера фон Пітрейха (Freiherr von Pitreich) № 63	Beszterce (Бестерце, нині Бистриця у Румунії)	73% румуни, 27% інші
Піхотний полк ріттера фон Ауффенберга (Ritter von Auffenberg) № 64	Szászváros (Сасварош, нині Орештіє у Румунії)	86% румуни, 14% інші
Піхотний полк ерцгерцога Людвіга Віктора (Erzherzog Ludwig Viktor) № 65	Munkács (Мукачеве)	83% мадяри, 17% інші

Піхотний полк ерцгерцога Петера Фердинанда (Erzherzog Peter Ferdinand) № 66	Ungvár (Ужгород)	46% словаки, 25% мадяри, 22% русини, 7% інші
Піхотний полк фрайгера фон Края (Freiherr von Kray) № 67	Eperjes (Епереш, нині Прешов у Словаччині)	70% словаки, 30% інші
Піхотний полк фрайгера фон Райхера (Freiherr von Reicher) № 68	Szolnok (Сольнок)	98% мадяри, 2% інші
Піхотний полк фрайгера фон Лейтнера (Freiherr von Leithner) № 69	Székesfőhervár (Секешфехервар)	92% мадяри, 8% інші
Піхотний полк Едлера фон Аппеля (Edler von Appel) № 70	Peterwardein (Петервардейн, нині район м. Нови-Сад, Сербія)	79% хорвати і серби, 21% інші
Піхотний полк Галготчі (Galgóty) № 71	Trencsén (Тренчин)	85% словаки, 15% інші
Піхотний полк фрайгера фон Давіда (Freiherr von David) № 72	Pozsony (Пожонь, нині Братислава)	51% словаки, 28% мадяри, 20% німці, 1% інші
Піхотний полк герцога вюртемберзького Альбрехта (Albrecht Herzog von Württemberg) № 73	Eger (Егер, нині Хеб у Чехії)	97% німці, 3% інші
Піхотний полк фрайгера фон Шьонайха (Freiherr von Schönaih) № 74	Jičín (Ічин)	63% чехи, 36% німці, 1% інші
Піхотний полк № 75	Neuhaus (Нойхауз, нині Індржихув-Градец у Чехії)	79% чехи, 20% німці, 1% інші
Піхотний полк фрайгера фон Саліс-Согліо (Freiherr von Sallis-Soglio) № 76	Sopron (Шопрон)	54% німці, 39% мадяри, 7% інші
Піхотний полк герцога вюртемберзького Філіп-на (Philipp Herzog von Württemberg) № 77	Sambor (Старий Самбір)	69% русини, 31% інші
Піхотний полк Герба (Gerba) № 78	Esseg (Ессе, нині Осіек у Хорватії)	84% хорвати і серби, 16% інші
Піхотний полк графа Єлачича (Graf Jellačić) № 79	Otočac (Оточац)	96% хорвати і серби, 3% інші
Піхотний полк Вільгельма Ернста, великого герцога заксен-ваймар-айзенахського, герцога саксонського (Wilhelm Ernst Großherzog von Sachsen-Weimar-Eisenach, Herzog zu Sachsen) № 80	Złoczów (Золочів)	68% русини, 25% поляки, 7% інші
Піхотний полк фрайгера фон Вальдштетен (Freiherr von Waldstätten) № 81	Iglau (Іглай, нині Іглава у Чехії)	69% чехи, 30% німці, 1% інші
Піхотний полк фрайгера фон Швіцера (Freiherr von Schwitzer) № 82	Székely Udvarhely (Сечей Удвархей, нині Одорхею-Секуеск у Румунії)	88% мадяри, 12% інші
Піхотний полк Шіковського (Schikofsky) № 83	Szombathely (Сомбатхеї)	55% мадяри, 34% німці, 11% інші
Піхотний полк фрайгера фон Больфра-са (Freiherr von Bolfras) № 84	Vienna B (Віденський район В)	97% німці, 3% інші
Піхотний полк фон Гауденака (von Gaudenak) № 85	Máramaros Sziget (Маромореш-Сігету-Мармацій у Румунії)	33% русини, 29% румуни, 28% мадяри, 10% інші
Піхотний полк фрайгера фон Штайнінгера (Freiherr von Steininger) № 86	Szabatka (Сабадка, нині Субатка у Сербії)	76% мадяри, 20% хорвати і серби, 4% інші
Піхотний полк фрайгера фон Сукковати (Freiherr von Succovaty) № 87	Cíll (Цілл, нині Целе у Словенії)	86% словенці, 14% інші

Піхотний полк № 88	Beraun (Бераун, нині Бероун у Чехії)	72% чехи, 26% німци, 2% інші
Піхотний полк фрайгера фон Алльборі (Freiherr von Albori) № 89	Gródek-Jagielloński (Гродек-Ягеллонський, нині Городок)	60% русини, 29% поляки, 1.1% інші
Піхотний полк Едлера фон Горжецького (Edler von Horzecky) № 90	Jaroslau (Ярослав)	75% поляки, 25% інші
Піхотний полк фрайгера фон Чібулька (Freiherr von Czibulka) № 91	Budweis (Будвайз, нині Ческе-Будейовице у Чехії)	54% німци, 45% чехи, 1% інші
Піхотний полк Едлера фон Горштайна (Edler von Hörstein) № 92	Komotau (Комотау, нині Хомутов у Чехії)	80% німци, 20% інші
Піхотний полк № 93	Mährisch-Schönberg (Маріш-Шёнберг, нині Шумперк у Чехії)	60% німци, 35% чехи, 5% інші
Піхотний полк фрайгера фон Коллер (Freiherr von Koller) № 94	Turnau (Турнау, нині Турнов у Чехії)	76% німци, 22% чехи, 2% інші
Піхотний полк фон Кьовеса (von Kövess) № 95	Czortków (Чортків)	70% русини, 21% поляки, 9% інші
Піхотний полк кронпринца румунського Фердинанда (Ferdinand Kronprinz von Rumänen) № 96	Karlstadt (Карлштадт, нині Карловач у Хорватії)	97% хорвати і серби, 3% інші
Піхотний полк фон Вальдштеттен (von Waldstätten) № 97	Triest (Трієст)	45% словенці, 27% хорвати і серби, 20% італійці, 8% інші
Піхотний полк фон Руммера (von Rummer) № 98	Hohenmauth (Гогенмаут, нині Високе-Міто у Чехії)	68% чехи, 28% німци, 4% інші
Піхотний полк № 99	Znaim (Цнайм, нині Знаймо у Чехії)	60% німци, 37% чехи, 3% інші
Піхотний полк фон Штайнсберга (von Steinsberg) № 100	Teschen (Тешен, нині поділений на польський Цешин і чеський Тешин)	37% поляки, 33% чехи, 27% німци, 3% інші
Піхотний полк фрайгера фон Дратшмідта (Freiherr von Drathschmidt) № 101	Békescsaba (Бекешчаба)	84% мадяри, 16% інші
Піхотний полк Потioreка (Potiorek) № 102	Beneschau (Бенешау, нині Бенешев у Чехії)	91% чехи, 9% інші

Полки тірольських імператорських єгерів (Tiroler Kaiserjägerregimenter)

Полк (Regiment)	Округ поповнення	Національний склад
1-й полк тірольських імператорських єгерів (1.Regiment der Tiroler Kaiserjäger)		58% німци, 38% італійці, 4% інші
2-й полк тірольських імператорських єгерів (2.Regiment der Tiroler Kaiserjäger)	Innsbruck, Brixen (Інсбрук, Бріксен — нині Бressanone в Італії), Trent (Трент — нині Тренто в Італії).	55% німци, 41% італійці, 4% інші
3-й полк тірольських імператорських єгерів (3.Regiment der Tiroler Kaiserjäger)		59% німци, 38% італійці, 3% інші
4-й полк тірольських імператорських єгерів (4.Regiment der Tiroler Kaiserjäger)		59% німци, 38% італійці, 3% інші

Батальйони фельд'єгерів (Feldjägerbataillone)

Батальйон (Battalion)	Округ поповнення (Армійський корпус)	Національний склад
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 1	IX	62% німци, 36% чехи, 2% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 2	IX	74% чехи, 26% німци

Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 4	X	77% поляки, 23% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 5	I	39% німці, 25% чехи, 25% поляки, 11% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 6	VIII, I	69% чехи, 30% німці, 1% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 7	III	85% словенці, 15% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 8	III	78% німці, 22% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 9	III	96% німці, 4% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 10	II	98% німці, 2% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 11	V	52% німці, 44% мадяри, 4% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 12	IX	67% чехи, 32% німці, 1% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 13	I	47% поляки, 36% русини, 17% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 14 (відновлений 1914 року)	X	47% русини, 43% поляки, 10% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 16	I	56% німці, 34% чехи, 10% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 17	II	63% чехи, 36% німці, 1% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 18 (відновлений 1914 року)	XI	59% русини, 31% поляки, 10% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 19	V	58% словаки, 32% мадяри, 10% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 20	III	48% словенці, 31% італійці, 21% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 21	II	98% німці, 2% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 22	VIII	50% німці, 49% чехи, 1% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 23	XII	68% румуни, 28% мадяри, 4% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 24	IV	86% мадяри, 14% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 25	II	75% чехи, 22% німці, 3% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 27 (відновлений 1914 року)	XI	54% румуни, 27% русини, 19% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 28	VII	73% румуни, 27% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 29	VI	67% словаки, 29% мадяри, 4% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 30	XI	70% русини, 30% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 31	XIII	95% хорвати і серби, 5% інші
Батальйон фельд'єгерів (Feldjägerbataillon) № 32	VI	74% словаки, 26% інші

Боснійсько-герцеговинські піхотні полки (Bosnisch-hercegovinische Infanterie Regimenter)

Полк (Regiment)	Округ поповнення	Національний склад
Боснійсько-герцеговинський піхотний полк (Bosnisch-hercegovinisches Infanterieregiment) № 1	Sarajevo	94% хорвати і серби, 6% інші
Боснійсько-герцеговинський піхотний полк (Bosnisch-hercegovinisches Infanterieregiment) № 2	Banjaluка	93% хорвати і серби, 7% інші
Боснійсько-герцеговинський піхотний полк (Bosnisch-hercegovinisches Infanterieregiment) № 3	Tuzla	94% хорвати і серби, 6% інші
Боснійсько-герцеговинський піхотний полк (Bosnisch-hercegovinisches Infanterieregiment) № 4	Mostar	95% хорвати і серби, 5% інші

Боснійсько-герцеговинський батальйон фельд'єгерів (Bosnisch-hercegovinisches Feldjägerbataillon)

Батальйон (Battalion)	Округ поповнення (Армійський корпус)	Національний склад
Боснійсько-герцеговинський батальйон фельд'єгерів (Bosnisch-hercegovinisches Feldjägerbataillon)	XV, XVI	96% хорвати і серби, 4% інші

Інженерні війська (Technische Truppe)

Батальйон (Battalion)	Округ по-поповнення (Армійський корпус)	Національний склад
Саперні війська (Sapertruppe)		
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 1	I	50% поляки, 23% німці, 23% чехи, 4% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 2	II	82% німці, 18% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 3	III	48% німці, 45% словенці, 7% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 4	IV	74% мадяри, 20% німці, 6% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 5	V	40% німці, 32% мадяри, 23% словенці, 5% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 6	VI	72% мадяри, 28% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 7	VII, XII, XV	53% мадяри, 25% німці, 22% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 8	VIII	73% чехи, 26% німці, 1% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 9	IX	66% чехи, 31% німці, 3% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 10	X	50% поляки, 30% русини, 20% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 11	XI	48% русини, 32% поляки, 20% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 12	XII	50% мадяри, 36% румуни, 14% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 13	XIII	86% хорвати і серби, 14% інші
Саперний батальйон (Saperbataillon) № 14	XIV	98% німці, 2% інші
Піонерні війська (Pioniertruppe)		
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 2	II, XIV	98% німці, 2% інші
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 3	III	48% німці, 45% словенці, 7% інші
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 4	IV	74% мадяри, 20% німці, 6% інші
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 5	V	55% мадяри, 27% німці, 18% інші
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 7	VII	57% мадяри, 28% німці, 15% інші
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 8	VIII	56% чехи, 41% німці, 12% інші
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 9	IX	45% чехи, 43% німці, 12% інші
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 10	X, XI	50% поляки, 30% русини, 20% інші
Піонерний батальйон (Pionierbataillon) № 15	XV, XVI	92% хорвати і серби, 8% інші
Мостовий батальйон (Brückenbataillon)		
Мостовий батальйон (Brückenbataillon)	II	98% німці, 2% інші

Бригада військового сполучення (Verkehrstruppenbrigade)

Підрозділ	Округ поповнення	Національний склад
Залізничний полк (Eisenbahnregiment)		30% німці, 25% мадяри, 20% чехи, 25% інші
Телеграфний полк (Telegraphenregiment)	3 території всієї імперії (Der ganzen Monarchie)	30% німці, 25% мадяри, 20% чехи, 25% інші
Повітropлавний відділ (Luftschifferabteilung)		30% німці, 25% мадяри, 20% чехи, 25% інші
Автомобільний відділ (Automobilabteilung)		30% німці, 25% мадяри, 20% чехи, 25% інші

Обозні дивізіони (Traindivisionen)

Дивізіон (Division)	Округ поповнення (Армійський корпус)	Національний склад
Обозний дивізіон (Traindivision) № 1	I	57% поляки, 21% німці, 22% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 2	II	48% німці, 42% чехи, 10% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 3	III	56% німці, 30% словенці, 14% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 4	IV	84% мадяри, 16% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 5	V	53% мадяри, 21% словаки, 26% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 6	VI	88% мадяри, 12% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 7	VII	57% мадяри, 43% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 8	VIII	68% чехи, 31% німці, 1% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 9	IX	67% чехи, 32% німці, 1% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 10	X	49% поляки, 37% русини, 14% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 11	XI	58% русини, 21% поляки, 21% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 12	XII	67% мадяри, 25% румуни, 8% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 13	XIII	68% хорвати і серби, 32% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 14	XIV	66% німці, 30% чехи, 4% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 15	XIII, XV	57% хорвати і серби, 25% мадяри, 18% інші
Обозний дивізіон (Traindivision) № 16	III	52% хорвати і серби, 26% мадяри, 22% інші

Санітарні війська (Sanitätstruppe)

Підрозділ (Abteilung)	Округ поповнення	Національний склад
22 санітарні відділи при гарнізонних шпиталях (22 Sanitätsabtlg. bei den Garnisonsspitälern)	З усіх територій (Aus allen Territorialbereichen)	Не вказано

Кавалерія імператорської і королівської армії

Полк (Regiment)	Округ поповнення (Армійський корпус)	Національний склад
Драгунські полки (Dragonerregiment) №№ 1–15		
Драгунський полк імператора Франца (Dragonerregiment Kaiser Franz) № 1	IX	48% чехи, 46% німці, 6% інші
Драгунський полк графа Паара (Dragonerregiment Graf Paar) № 2	VIII	61% чехи, 26% німці, 13% інші
Драгунський полк короля Саксонії Фрідріха Августа (Dragonerregiment Friedrich August König von Sachsen) № 3	II	97% німці, 3% інші
Драгунський полк імператора Фердинанда (Dragonerregiment Kaiser Ferdinand) № 4	XIV	99% німці, 1% інші
Драгунський полк імператора Рюссі Ніколая I (Dragonerregiment Nikolaus I. Kaiser von Rußland) № 5	III	51% словенці, 44% німці, 5% інші
Драгунський полк великого герцога мекленбург-шверінського Фрідріха Франца IV (Dragonerregiment Friedrich Franz IV. Großherzog von Mecklenburg-Schwerin) № 6	II	61% чехи, 38% німці, 1% інші
Драгунський полк герцога Лотарингії (Dragonerregiment Herzog von Lothringen) № 7	VIII	50% німці, 50% чехи

Драгунський полк графа Монтекукколі (Dragonerregiment Graf Montecuccoli) № 8	IX	58% чехи, 42% інші
Драгунський полк ерцгерцога Альбрехта (Dragonerregiment Erzherzog Albrecht) № 9	XI	50% румуни, 29% русини, 21% інші
Драгунський полк князя Ліхтенштайну (Dragonerregiment Fürst von Liechtenstein) № 10	VIII	62% чехи, 29% німці, 9% інші
Драгунський полк імператора (Dragonerregiment Kaiser) № 11	II	90% чехи, 10% інші
Драгунський полк великого князя Рюссі Ніколая Ніколаєвича (Dragonerregiment Nikolaus Nikolajewitsch Großfürst von Rußland) № 12	I	50% чехи, 40% німці, 10% інші
Драгунський полк принца Савої Ойгена (Dragonerregiment Eugen Prinz von Savoyen) № 13	IX	51% чехи, 48% німці, 1% інші
Драгунський полк князя Віндіш-Греца (Dragonerregiment Fürst zu Windisch-Graetz) № 14	VIII	59% чехи, 29% німці, 12% інші
Драгунський полк ерцгерцога Йозефа (Dragonerregiment Erzherzog Joseph) № 15	II	93% німці, 7% інші
Гусарські полки (Husarenregimenter) №№ 1–16		
Гусарський полк імператора (Husarenregiment Kaiser) № 1	VII	85% мадяри, 15% інші
Гусарський полк принца Пруссії Фрідріха Леопольда (Husarenregiment Friedrich Leopold Prinz von Preußen) № 2	XII	89% мадяри, 11% інші
Гусарський полк графа Гадіка (Husarenregiment Graf von Hadik) № 3	VII	68% мадяри, 32% інші
Гусарський полк Артура герцога фон Коннаут-Стратерн (Husarenregiment Artur Herzog von Connaught und Strathearn) № 4	VII	71% мадяри, 29% інші
Гусарський полк графа Радецького (Husarenregiment Graf Radetzky) № 5	V	90% мадяри, 10% інші
Гусарський полк короля Вюртемберга Вільгельма II (Husarenregiment Wilhelm II. König von Württemberg) № 6	VI	90% мадяри, 10% інші
Гусарський полк німецького імператора і короля Пруссії Вільгельма II (Husarenregiment Wilhelm II. Deutscher Kaiser und König von Preußen) № 7	IV	98% мадяри, 2% інші
Гусарський полк фон Терстянського (Husarenregiment von Tersztyánszky) № 8	IV	74% мадяри, 26% інші
Гусарський полк графа Надашді (Husarenregiment Graf Nádasdy) № 9	V	81% мадяри, 19% інші
Гусарський полк короля Пруссії Фрідріха Вільгельма III (Husarenregiment Friedrich Wilhelm III. König von Preußen) № 10	IV	97% мадяри, 3% інші
Гусарський полк короля Болгарії Фердинанда I (Husarenregiment Ferdinand I. König der Bulgaren) № 11	V	96% мадяри, 4% інші
Гусарський полк (Husarenregiment) № 12	VI	96% мадяри, 4% інші
Гусарський полк кронпринца Німецької імперії і кронпринца Пруссії Вільгельма (Husarenregiment Wilhelm Kronprinz des Deutschen Reiches und Kronprinz von Preußen) № 13	IV	97% мадяри, 3% інші
Гусарський полк фон Колошварі (Husarenregiment von Kolosszvár) № 14	VI	92% мадяри, 8% інші
Гусарський полк ерцгерцога Франца Сальватора (Husarenregiment Erzherzog Franz Salvator) № 15	VI	91% мадяри, 9% інші
Гусарський полк графа Йоскуль-Гюлленбанд (Husarenregiment Graf Üxküll-Gyllenband) № 16	VII	94% мадяри, 6% інші

Уланські полки (Ulanenregimenter) №№ 1–8, 11–13		
Уланський полк ріттера фон Брудерманна (Ulanenregiment Ritter von Brudermann) № 1	I	85% поляки, 15% інші
Уланський полк князя цу Шварценберга (Ulanenregiment Fürst zu Schwarzenberg) № 2	I	84% поляки, 14% інші
Уланський полк ерцгерцога Карла (Ulanenregiment Erzherzog Carl) № 3	X	69% поляки, 26% русини, 5% інші
Уланський полк імператора (Ulanenregiment Kaiser) № 4	XI	65% русини, 29% поляки, 6% інші
Уланський полк імператора Росії Ніколая II (Ulanenregiment Nikolaus II. Kaiser von Rußland) № 5	XIII	97% хорвати і серби, 3% інші
Уланський полк імператора Йозефа II (Ulanenregiment Kaiser Joseph II.) № 6	X	52% поляки, 40% русини, 8% інші
Уланський полк ерцгерцога Франца Фердинанда (Ulanenregiment Erzherzog Franz Ferdinand) № 7	XI	72% русини, 22% поляки, 6% інші
Уланський полк графа Ауэршперга (Ulanenregiment Graf Aueršperg) № 8	XI	80% поляки, 20% інші
Уланський полк імператора Росії Александра II (Ulanenregiment Alexander II. Kaiser von Rußland) № 11	IX, X	65% чехи, 35% німці
Уланський полк графа Гуйна (Ulanenregiment Graf Huyn) № 12	XIII	81% хорвати і серби, 19% інші
Уланський полк фон Бьом-Ермолі (Ulanenregiment von Böhmer-Ermoli) № 13	XI	55% русини, 42% поляки, 3% інші

Артилерія імператорської і королівської армії

Полк (Regiment)	Округ поповнення (Армійський корпус)	Національний склад
Полки польової артилерії (Feldkanonenregimenter) №№ 1–42		
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 1	I	49% поляки, 27% німці, 24% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 2	I	32% німці, 32% чехи, 28% поляки, 8% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 3	I	47% поляки, 28% німці, 20% чехи, 5% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 4	II	83% німці, 17% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 5	II	68% чехи, 30% німці, 2% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 6	II	85% німці, 15% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 7	III	64% словенці, 32% німці, 4% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 8	III	56% словенці, 22% німці, 22% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 9	III	71% німці, 26% словенці, 3% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 10	IV	72% мадяри, 23% німці, 5% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 11	IV	77% мадяри, 21% німці, 2% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 12	IV	83% мадяри, 17% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 13	V	44% мадяри, 40% німці, 16% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 14	V	62% словаки, 22% мадяри, 16% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 15	V	57% мадяри, 28% словаки, 15% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 16	VI	64% мадяри, 27% словаки, 9% інші

Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 17	VI	86% мадяри, 14% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 18	VI	65% мадяри, 35% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 19	VII	57% мадяри, 24% румуни, 19% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 20	VII	40% німці, 32% мадяри, 28% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 21	VII	44% румуни, 26% мадяри, 25% німці, 5% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 22	VIII	60% німці, 39% чехи, 1% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 23	VIII	72% чехи, 27% німці, 1% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 24	VIII	70% чехи, 28% німці, 2% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 25	IX	62% чехи, 36% німці, 2% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 26	IX	55% німці, 43% чехи, 2% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 27	IX	66% чехи, 33% німці, 1% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 28	X	60% русини, 25% поляки, 15% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 29	X	78% поляки, 20% русини, 2% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 30	X	66% русини, 34% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 31	XI	69% русини, 31% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 32	XI	55% русини, 25% поляки, 20% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 33	XI	43% русини, 27% німці, 30% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 34	XII	60% мадяри, 20% румуни, 20% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 35	XII	41% румуни, 36% мадяри, 23% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 36	XII	44% румуни, 28% мадяри, 23% німці, 5% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 37	XIII	88% хорвати і серби, 12% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 38	XIII	63% хорвати і серби, 24% німці, 13% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 39	XIII	66% хорвати і серби, 34% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 40	XIV	93% німці, 7% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 41	XIV	98% німці, 2% інші
Полк польової артилерії (Feldkanonenregiment) № 42	XIV	86% німці, 14% інші
Полки польової гаубичної артилерії (Feldhaubitze) №№ 1–14		
Полк польової гаубичної артилерії великого князя Росії Сергія Михайловича (Feldhaubitze) № 1	I	44% поляки, 27% німці, 29% інші
Полк польової гаубичної артилерії графа фон Гельдем-Егмонда (Feldhaubitze) № 2	II	67% німці, 29% чехи, 4% інші
Полк польової гаубичної артилерії ерцгерцога Вільгельма (Feldhaubitze) № 3	III	80% німці, 20% інші
Полк польової гаубичної артилерії № 4	IV	79% мадяри, 21% інші
Полк польової гаубичної артилерії ерцгерцога Альбрехта (Feldhaubitze) № 5	V	63% словаки, 37% інші
Полк польової гаубичної артилерії ерцгерцога Франца Фердинанда (Feldhaubitze) № 6	VI	75% мадяри, 25% інші
Полк польової гаубичної артилерії принца Баварії Леопольда (Feldhaubitze) № 7	VII	43% німці, 25% мадяри, 24% русини, 8% інші
Полк польової гаубичної артилерії імператора (Feldhaubitze) № 8	VIII	88% чехи, 12% інші

Полк польової гаубичної артилерії князя Ліхтенштайну Йозефа Венцеля (Feldhaubitzregiment Joseph Wenzel Fürst von Liechtenstein) № 9	IX	63% чехи, 35% німці, 2% інші
Полк польової гаубичної артилерії (Feldhaubitzregiment) № 10	X	76% поляки, 24% інші
Полк польової гаубичної артилерії фрайгера фон Смоля (Feldhaubitzregiment Freiherr von Smola) № 11	XI	52% русини, 33% поляки, 15% інші
Полк польової гаубичної артилерії короля Великобританії та Ірландії, імператора Індії Георга V (Feldhaubitzregiment Georg V. König von Großbritannien und Irland, Kaiser von Indien) № 12	XII	39% мадяри, 31% німці, 22% румуни, 8% інші
Полк польової гаубичної артилерії ерцгерцога Леопольда Сальватора (Feldhaubitzregiment Erzherzog Leopold Salvator) № 13	XIII	72% хорвати і серби, 28% інші
Полк польової гаубичної артилерії ріттера фон Кробатіна (Feldhaubitzregiment Ritter von Krobatin) № 14	XIV	97% німці, 3% інші
Кінні артилерійські дивізіони (Reitende Artilleriedivisionen) №№ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12		
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 1	I	50% поляки, 22% німці, 20% чехи, 8% інші
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 2	II	70% німці, 28% чехи, 2% інші
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 4	IV	87% мадяри, 13% інші
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 5	V	70% словаки, 30% інші
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 6	VI	80% мадяри, 20% інші
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 7	VII	40% мадяри, 30% німці, 20% румуни, 10% інші
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 9 (сформований у 1914 р.)	IX	60% німці, 39% чехи, 1% інші
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 10	X	57% поляки, 36% русини, 7% інші
Кінний артилерійський дивізіон (Reitende Artilleriedivision) № 11	XI	57% русини, 36% поляки, 7% інші
Важкі гаубичні дивізіони (Schwere Haubitzen) №№ 1–14		
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 1	I	40% поляки, 21% русини, 39% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 2	II	68% німці, 28% чехи, 4% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 3	III	48% словенці, 41% німці, 11% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 4	IV	78% мадяри, 22% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 5	V	55% мадяри, 24% словаки, 21% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 6	VI	72% мадяри, 28% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 7	VII	35% мадяри, 23% румуни, 21% німці, 21% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 8	VIII	60% чехи, 35% німці, 5% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 9	IX	54% чехи, 41% німці, 5% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 10	X	46% русини, 28% поляки, 26% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 11	XI	46% русини, 28% поляки, 26% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 12	XII	41% мадяри, 35% румуни, 24% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 13	XIII	82% хорвати і серби, 18% інші
Важкий гаубичний дивізіон (Schwere Haubitzdivision) № 14	XIV	95% німці, 5% інші

Полки гірської артилерії (Gebirgsartillerieregimenter) №№ 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14	III	48% словенці, 41% німці, 11% інші
Полк гірської артилерії (Gebirgsartillerieregiment) № 3	IV	78% мадяри, 22% інші
Полк гірської артилерії (Gebirgsartillerieregiment) № 6	VI	72% мадяри, 28% інші
Полк гірської артилерії (Gebirgsartillerieregiment) № 7	VII	35% мадяри, 23% румуни, 21% німці, 21% інші
Полк гірської артилерії (Gebirgsartillerieregiment) № 8	VIII	60% чехи, 35% німці, 5% інші
Полк гірської артилерії (Gebirgsartillerieregiment) № 10	X	46% русини, 28% поляки, 26% інші
Полк гірської артилерії (Gebirgsartillerieregiment) № 11	XI	46% русини, 28% поляки, 26% інші
Полк гірської артилерії (Gebirgsartillerieregiment) № 12	XII	41% мадяри, 35% румуни, 24% інші
Полк гірської артилерії (Gebirgsartillerieregiment) № 13	XIII	82% хорвати і серби, 18% інші
Тірольський і Форальбергерський полк гірської артилерії імператора (Tiroler und Vorarlberger Gebirgsartillerieregiment Kaiser) № 14	XVI	98% німці, 2% інші
Окремий дивізіон гірської артилерії (Selbständige Gebirgskanonendivision)		
Окремий дивізіон гірської артилерії (Selbständige Gebirgskanonendivision)	XVI	92% хорвати і серби, 8% інші
Полки фортечної артилерії (Festungsartillerieregimenten) №№ 1–6		
Полк фортечної артилерії імператора (Festungsartillerieregiment Kaiser) № 1	II	74% німці, 23% чехи, 3% інші
Полк фортечної артилерії фрайгера фон Беші (Festungsartillerieregiment Freiherr von Beschi) № 2	I	38% поляки, 32% німці, 27% чехи, 3% інші
Полк фортечної артилерії князя Кінського (Festungsartillerieregiment Fürst Kinsky) № 3	XI	50% русини, 25% поляки, 25% інші
Полк фортечної артилерії графа Колльоредо-Мельса (Festungsartillerieregiment Graf Colloredo-Mels) № 4	II, III	35% німці, 26% словенці, 39% інші
Полк фортечної артилерії фрайгера фон Рувруа (Festungsartillerieregiment Freiherr von Rouvroy) № 5	VII	26% мадяри, 24% німці, 50% інші
Полк фортечної артилерії фон Коллярца (Festungsartillerieregiment von Kollarz) № 6	V	54% мадяри, 24% німці, 22% інші
Батальйони фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillonen) №№ 1–10		
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 1	XIV	94% німці, 6% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 2	XII	36% румуни, 34% мадяри, 22% німці, 8% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 3	V	40% німці, 32% мадяри, 23% словенці, 5% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 4	IX	64% німці, 34% чехи, 2% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 5	I	32% німці, 32% поляки, 31% чехи, 5% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 6	I, X, XI, XIV	31% німці, 31% поляки, 38% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 7	IV, V	54% мадяри, 25% німці, 21% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 8	III	48% словенці, 41% німці, 11% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 9 (сформований 1914 року)	VIII	60% чехи, 35% німці, 5% інші
Батальйон фортечної артилерії (Festungsartilleriebataillon) № 10 (сформований 1914 року)	II	68% німці, 28% чехи, 4% інші

Територіальна оборона

Імператорсько-королівські полки піхоти ляндверу (K.k. Landwehrinfanterie-rieregimenter) №№ 1-37

Полк (Regiment)	Район поповнення (Recruiting District)	Національний склад
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Він» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Wien) № 1	Wien A (Віден, район А)	95% німці, 5% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Лінц» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Linz) № 2	Linz, Salzburg (Лінц, Зальцбург)	98% німці, 2% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Грац» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Graz) № 3	Graz, Marburg (Грац, Марбург – нині Марібор у Словенії)	94% німці, 6% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Клягенфурт» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Klagenfurt) № 4	Klagenfurt (Клягенфурт)	79% німці, 21% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Трієст» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Triest) № 5	Triest (Трієст)	45% словенці, 27% хорвати і серби, 20% італійці, 8% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Егер» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Eger) № 6	Eger, Beraun (Егер, Бераун: нині Хеб і Бераун у Чехії)	97% німці, 3% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Пльзен» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Pilsen) № 7	Pilsen, Beraun, Pisek (Пльзен, Бераун, Піsek: нині Пльзень, Бераун, Піsek у Чехії)	60% чехи, 39% німці, 1% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Праг» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Prag) № 8	Prag, Beraun (Прага, Бераун)	95% чехи, 5% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Лайтмеріц» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Leitmeritz) № 9	Leitmeritz, Komotau (Лайтмеріц, Комотав: нині Литомєржице і Хомутов у Чехії)	86% німці, 14% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Юнгбунzlau» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Jungbunzlau) № 10	Jungbunzlau, Turnau (Юнгбунzlau, Турнав: нині Млада-Болеслав і Турнов у Чехії)	95% чехи, 5% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Ічін» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Jicin) № 11	Jicin, Königgrätz (Ічин, Кьоніггрätz: нині Ічин і Градец-Кралове у Чехії)	63% чехи, 36% німці, 1% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Часлав» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Caslav) № 12	Caslav, Jungbunzlau (Часлав, Юнгбунzlau: нині Часлав і Млада-Болеслав у Чехії)	87% чехи, 13% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Ольмюц» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Olmütz) № 13	Olmütz, Mährisch-Schönberg (Ольмюц, Маріш-Шёнберг: нині Оломоуц і Шумперк у Чехії)	64% чехи, 30% німці, 6% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Брюнн» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Brünn) № 14	Brünn, Igla (Брюнн, Ігла: нині Брно і Іглава у Чехії)	67% чехи, 31% німці, 2% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Троппау» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Troppau) № 15	Troppau, Olmütz (Троппау, Ольмюц: нині Опава і Оломоуц у Чехії)	82% німці, 18% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Кракав» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Krakau) № 16	Cracow, Wadowice (Краків, Вадовіце)	82% поляки, 18% інші

Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Жешов» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Rzeszów) № 17	Rzeszów (Жешув)	97% поляки, 3% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Пшемисль» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Przemyśl) № 18	Prezemyśl, Sanok (Пшемисль, Санок)	47% русини, 43% поляки, 10% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Лемберг» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Lemberg) № 19	Lemberg, Brzeżany (Львів, Бережани)	59% русини, 31% поляки, 10% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Станіслав» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Stanisław) № 20	Stanislau, Brzeżany, Czortków (Станіслав – нині Івано-Франківськ, Бережани, Чортків)	72% русини, 28% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Санкт-Польтен» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment St. Pölten) № 21	St. Pölten, Vienna B (Санкт-Польтен, Віден р-н В)	98% німці, 2% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Черновіц» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Czernowitz) № 22	Czernowitz, Kolomea (Чернівці, Коломия)	54% румуни, 27% русини, 19% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Цара» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Zara) № 23	Sebenico (Себеніцо, нині Шибеник у Хорватії)	82% хорвати і серби, 18% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Він» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Wien) № 24	Wien B, Znaim (Цнайм, Віден р-н В – нині Знаймо у Чехії)	97% німці, 3% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Кремзір» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Kremsier) № 25	Kremsier (Кремзір, нині Кремниця у Чехії)	83% чехи, 17% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Марбург» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Marburg) № 26	Marburg, Cilli (Марбург, Ціллі: нині Марібор і Целе у Словенії)	77% німці, 23% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Лайбах» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Laibach) № 27	Laibach, Triest (Лайбах – нині Любляна у Словенії, Трієст у Італії)	86% словенці, 14% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Піsek» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Pisek) № 28	Pisek, Neuhaus, Beneschau (Піsek, Нойгауз і Бенешау, нині: Піsek, Індржихув-Градец, Бенешев у Чехії)	79% чехи, 20% німці, 1% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Будвайз» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Budweis) № 29	Budweis, Pisek (Будвайс, Піsek: нині Ческе-Будейовіце і Піsek у Чехії)	54% німці, 45% чехи, 1% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Гогенмаут» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Hohenmauth) № 30	Hohenmauth, Königgrätz (Гогенмаут, Кінггрätz: нині Високе Місто і Градец-Кралове у Чехії)	68% чехи, 28% німці, 4% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Тешен» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Teschen) № 31	Teschen, Wadowice (Тешен, що нині поділений на польський Цешин і чеський Тешин, Вадовіце у Польщі)	37% німці, 33% чехи, 27% поляки, 3% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Нойзандец» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Neusandez) № 32	Neusandez, Tarnów (Нойзандец – нині Нови-Сонч у Польщі, Тарнув)	91% поляки, 9% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Стрий» (K.k. Landwehr-Infanterieregiment Stryj) № 33	Stryj, Sambor (Стрий, Ст. Самбір)	73% русини, 27% інші

Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Ярослав» (K.K. Landwehr-Infanterieregiment Jaroslau) № 34	Jaroslau, Gródek-Jagielloński (Ярослав, Гродек-Ягеллонський — нині Городок, Україна)	75% поляки, 25% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Злочов» (K.K. Landwehr-Infanterieregiment Złoczów) № 35	Złoczów, Tarnopol (Золочів, Тернопіль)	68% русини, 25% поляки, 7% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Коломея» (K.K. Landwehr-Infanterieregiment Kolomea) № 36	Kolomea, Stanislau, Czortków (Коломия, Станислав — нині Івано-Франківськ, Чортків)	70% русини, 21% поляки, 9% інші
Імператорсько-королівський полк піхоти ляндверу «Гравоза» (K.K. Landwehr-Infanterieregiment Gravosa) № 37	Castelnuovo (Кастельнуово, нині Херцег-Нови у Чорногорії)	82% хорвати і серби, 18% інші
Полки земельних стрільців (Landesschützen-Regimenter) №№ I—III		
Полк земельних стрільців «Трієнт» (Landesschützen-Regiment Trient) № I	Salzburg, Innsbruck, Trent (Зальцбург, Іннсбрук, Трієнт — нині Тренто в Італії)	58% німці, 38% італійці, 4% інші
Полк земельних стрільців «Боцен» (Landesschützen-Regiment Bozen) № II	Brixen, Trent (Бріксен, Трієнт: нині Бressanone і Тренто в Італії)	55% німці, 41% італійці, 4% інші
Полк земельних стрільців «Інніхен» (Landesschützen-Regiment Innichen) № III	Brixen, Trent (Бріксен, Трієнт: нині Бressanone і Тренто в Італії)	59% німці, 38% італійці, 3% інші
Королівсько-угорські піхотні полки гонведу (K.u. HonvédInfanterieregimenter) №№ 1—32		
Полк (Regiment)	Район поповнення (Recruiting District)	Національний склад
Будапештський піхотний полк гонведу (Budapester Honvédfanterieregiment) № 1	Budapest (Будапешт)	91% мадяри, 9% інші
Дьюласький піхотний полк гонведу (Gyulaer Honvédfanterieregiment) № 2	Gyula, Arad (Дьюла, Арад, нині в Румунії)	54% румуни, 28% мадяри, 18% інші
Дебреценський піхотний полк гонведу (Debreczener Honvédfanterieregiment) № 3	Debrecin (Дебрецен)	92% мадяри, 8% інші
Гросвардайновський піхотний полк гонведу (Großwardeiner Honvédfanterieregiment) № 4	Großwardein (Гросвардайн — Надьварад, нині Орадя у Румунії)	49% румуни, 48% мадяри, 3% інші
Сегедський піхотний полк гонведу (Szegeder Honvédfanterieregiment) № 5	Szegedin, Großbecskerek (Сегед, Надбечкерек — нині Зренянин у Сербії)	79% мадяри, 21% інші
Марія-Терезіопельський піхотний полк гонведу (Maria-Theresiopeler Honvédfanterieregiment) № 6	Maria-Theresiopel, Zombor, Neusatz (Марія-Терезіопель — Сабадка — нині Суботіца у Сербії, Зомбор — нині Сомбор у Сербії, Нойзац — нині Нови-Сад у Сербії)	76% мадяри, 20% румуни, 4% інші
Вершецький піхотний полк гонведу (Werschetzer Honvédfanterieregiment) № 7	Werschetz (Вершець, нині Вршац у Сербії)	44% хорвати і серби, 56% інші
Лугоський піхотний полк гонведу (Lugoser Honvédfanterieregiment) № 8	Lugos (Лугож, нині Лугож у Румунії)	78% хорвати і серби, 22% інші
Кашауський піхотний полк гонведу (Kaschauer Honvédfanterieregiment) № 9	Kaschau (Кашау, нині Кошице у Словаччині), Iglo (Ігло, нині Спішська Нова Весь у Словаччині)	91% мадяри, 9% інші
Мішкольцький піхотний полк гонведу (Miskolczer Honvédfanterieregiment) № 10	Erlau (Ерлау, Ереп в Угорщині)	98% мадяри, 2% інші

Мункачівський піхотний полк гонведу (Munkács Honvédinfanterieregiment) № 11	Munkács, Ungvár (Мукачеве, Ужгород)	42% мадяри, 40% словацькі, 10% русини, 8% інші
Сатмарський піхотний полк гонведу (Szatmárer Honvédinfanterieregiment) № 12	Szatmár-Németi, Máramarossziget (Сатмарнемети — нині Сату-Маре в Румунії, Мароморошсірет — нині Сірету-Мармацей у Румунії)	58% мадяри, 39% румуни, 3% інші
Пресбурзький піхотний полк гонведу (Preßburger Honvédinfanterieregiment) № 13	Preßburg (Пресбург, нині Братислава, Словаччина)	51% словаки, 28% мадяри, 20% німці, 1% інші
Нойтрашський піхотний полк гонведу (Neutraer Honvédinfanterieregiment) № 14	Neutra, Léva (Нийтра — нині Нітра у Хорватії, Лайва — нині Левіце у Словенії)	85% словаки, 15% інші
Тренчинський піхотний полк гонведу (Trencséner Honvédinfanterieregiment) № 15	Trenčín (Тренчин, Словаччина)	85% словаки, 15% інші
Нойзольський піхотний полк гонведу (Neusohler Honvédinfanterieregiment) № 16	Neusohl (Нойзоль, Бестерчебанья, нині Банська Бистрица у Словаччині)	56% мадяри, 41% словацькі, 3% інші
Штульвайсенбурзький піхотний полк гонведу (Stuhlweißenburger Honvédinfanterieregiment) № 17	Stuhlweißenburg, Kaposvár (Штульвайсенбург — Секешфервар, Капошвар)	92% мадяри, 8% інші
Оденбурзький піхотний полк гонведу (Ödenburger Honvédinfanterieregiment) № 18	Ödenburg, Güns (Оденбург, Гюнс: нині Шопрон, Кьосег)	54% німці, 39% мадяри, 7% інші
Фунфкірхенський піхотний полк гонведу (Fünfkirchner Honvédinfanterieregiment) № 19	Fünfkirchen, Kaposvár, Fiume (Функірхен — Печ, Капошвар в Угорщині, Фіуме — нині Рієка у Хорватії)	52% мадяри, 38% німці, 10% інші
Грос-Канізький піхотний полк гонведу (Groß-Kanizsaer Honvédinfanterieregiment) № 20	Gros-Kanizsa (Надьканіжа)	82% мадяри, 18% інші
Клаузенбурзький піхотний полк гонведу (Klausenburger Honvédinfanterieregiment) № 21	Klausenburg, Nagyenyed (Кляузенбург — нині Клуж-Напока у Румунії, Надєнед — нині Люд у Румунії)	62% румуни, 34% мадяри, 4% інші
Марошвашархейський піхотний полк гонведу (Maros-Vásárhelyer Honvédinfanterieregiment) № 22	Maros-Vásárhely (Марошвашархей, нині Тиргу-Муреш у Румунії)	49% мадяри, 46% румуни, 5% інші
Германштадтський піхотний полк гонведу (Hermannstädter Honvédinfanterieregiment) № 23	Hermannstadt, Déva (Германштадт — нині Сібіу, Дева — нині у Румунії)	69% румуни, 25% німці, 6% інші
Кронштадтський піхотний полк гонведу (Kronstädter Honvédinfanterieregiment) № 24	Kronstadt, Czikszereda (Кронштадт — нині Брашов, Чіксереда — нині Меркурія-Чук у Румунії)	61% мадяри, 27% румуни, 12% інші
Аграмський піхотний полк гонведу (Agramer Honvédinfanterieregiment) № 25	Agram, Warasdin (Аграм — нині Загреб, Вараждин у Хорватії)	97% хорвати і серби, 3% інші
Карлштадтський піхотний полк гонведу (Carlsädtter Honvédinfanterieregiment) № 26	Carlstadt, Gospic (Карлштадт — нині Карловац, Госпіч у Хорватії)	97% хорвати і серби, 3% інші
Сіссекський піхотний полк гонведу (Sisseker Honvédinfanterieregiment) № 27	Esseg (Есек — нині Осіек у Хорватії)	84% хорвати і серби, 16% інші
Есекський піхотний полк гонведу (Esseger Honvédinfanterieregiment) № 28	Esseg (Есек — нині Осіек у Хорватії)	96% хорвати і серби, 4% інші

Будапештський піхотний полк гонведу (Budapester Honvédinfanterieregiment) № 29	Budapest, Jászberény (Буда- пешт, Ясберень)	91% мадяри, 9% інші
Будапештський піхотний полк гонведу (Budapester Honvédinfanterieregiment) № 30	Budapest (Будапешт)	91% мадяри, 9% інші
Веспремський піхотний полк гонведу (Veszprém Honvédinfanterieregiment) № 31	Veszprém (Веспрем)	92% мадяри, 8% інші
Дезерський піхотний полк гонведу (Désér Honvédinfanterieregiment) № 32	Désér (Дезер, нині Бистриця у Румунії)	73% румуни, 27% інші

Імператорсько-королівські дивізіони польової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivisionen)

Дивізіон (Division)	Район поповнення	Національний склад
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivision) № 13	Wien (Відень)	83% мадяри, 17% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivision) № 21	Prag (Прага)	72% чехи, 27% мадяри, 1% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivision) № 22	Graz (Грац)	71% мадяри, 26% словенці, 3% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivision) № 26	Leitmeritz (Лейтмеріц, нині Литомежице у Чехії)	55% мадяри, 43% чехи, 2% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivision) № 43	Lemberg (Львів)	55% русини, 25% поляки, 20% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivision) № 44	Prag (Прага)	60% мадяри, 39% чехи, 1% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivision) № 45	Prezemyśl (Перемишль)	60% русини, 25% поляки, 15% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldkanonendivision) № 46	Craców (Краків)	49% поляки, 27% мадяри, 24% інші

Імператорсько-королівські дивізіони польової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivisionen)

Дивізіон (Division)	Район поповнення	Національний склад
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivision) № 13	Wien (Відень)	83% мадяри, 17% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivision) № 21	Prag (Прага)	72% чехи, 27% мадяри, 1% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivision) № 22	Graz (Грац)	71% мадяри, 26% словенці, 3% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivision) № 26	Leitmeritz (Лейтмеріц, нині Литомежице у Чехії)	55% мадяри, 43% чехи, 2% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivision) № 43	Lemberg (Львів)	55% русини, 25% поляки, 20% інші

Імператорсько-королівський дивізіон по- льової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivision) № 44	Prag (Прага)	60% мадяри, 39% чехи, 1% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivision) № 45	Prezemyśl (Перемишль)	60% русини, 25% поляки, 15% інші
Імператорсько-королівський дивізіон по- льової гаубичної артилерії ляндверу (K.k. Landwehr-Feldhaubitzendivision) № 46	Craców (Краків)	49% поляки, 27% мадяри, 24% інші

Королівсько-угорські полки польової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregimenter) №№ 1-8

Полк (Regiment)	Район поповнення (дистрикти гонведу) Honvéd District	Національний склад
Королівсько-угорський полк по- льової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregiment) № 1	I-й дистрикт гонведу (I Honvéd District)	93% мадяри, 7% інші
Королівсько-угорський полк по- льової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregiment) № 2	V-й дистрикт гонведу (V Honvéd District)	69% румуни, 25% мадяри, 6% інші
Королівсько-угорський полк по- льової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregiment) № 3	II-й дистрикт гонведу (III Honvéd District)	91% мадяри, 9% інші
Королівсько-угорський полк по- льової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregiment) № 4	IV-й дистрикт гонведу (IV Honvéd District)	51% словаки, 28% мадяри, 20% мадяри, 1% інші
Королівсько-угорський полк по- льової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregiment) № 5	V-й дистрикт гонведу (V Honvéd District)	49% мадяри, 46% румуни, 2% інші
Королівсько-угорський полк по- льової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregiment) № 6	VI-й дистрикт гонведу (VI Honvéd District)	97% хорвати і серби, 3% інші
Королівсько-угорський полк по- льової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregiment) № 7	IV-й дистрикт гонведу (IV Honvéd District)	51% словаки, 28% мадяри, 20% мадяри, 1% інші
Королівсько-угорський полк по- льової артилерії гонведу (K.u. Honvédfeldkanonenregiment) № 8	II-й дистрикт гонведу (II Honvéd District)	92% мадяри, 8% інші

Королівсько-угорський кінний артилерійський дивізіон гонведу (K.u. reitende Honvéd-Artillerie-Division)

Королівсько-угорський кінний артилерійський дивізіон гонведу (K.u. reitende Honvéd-Artillerie-Division)	II-й дистрикт гонведу (II Honvéd District)	79% мадяри, 21% інші
---	--	----------------------

Імператорсько-королівські уланські полки ляндверу (K.k. Landwehr-Ulanenregimenter) №№ 1-6

Полк (Regiment)	Район поповнення	Національний склад
1-й уланський полк ляндверу (1.Landwehrulantenregiment)	Lemberg (Львів)	65% русини, 30% поляки, 5% інші
2-й уланський полк ляндверу (2.Landwehrulantenregiment)	Leitmeritz (Лейтмеріц, нині Литомежице у Чехії)	58% чехи, 42% інші
3-й уланський полк ляндверу (3.Landwehrulantenregiment)	Prezemyśl (Перемишль)	69% поляки, 26% русини, 5% інші
4-й уланський полк ляндверу (4.Landwehrulantenregiment)	Craców (Краків)	85% поляки, 15% інші
5-й уланський полк ляндверу (5.Landwehrulantenregiment)	Wien (Відень)	97% мадяри, 3% інші

6-й уланський полк ляндверу (6.Landwehrulantenregiment)	Prag (Прага)	60% німці, 39% чехи, 1% інші
Тирольський дивізіон кінних зе- мельних стрільців (Reitende Tiroler Landesschützendivision)		
Тирольський дивізіон кінних зе- мельних стрільців (Reitende Tiroler Landesschützendivision)	Innsbruck (Іннсбрук)	58% німці, 38% італійці, 4% інші
Далматинський дивізіон кінних зе- мельних стрільців (Reitende Dalmatiner Landesschützendivision)		
Далматинський дивізіон кінних зе- мельних стрільців (Reitende Dalmatiner Landesschützendivision)	Ragusa (Рагуза, нині Дубров- нік у Хорватії)	82% хорвати і серби, 18% інші

Королівсько-угорські гусарські полки гонведу (K.u. Honvéd Husarenregimenter) №№ 1-10

Полк (Regiment)	Район поповнення (Дистрикти гонведу)	Національний склад
Будапештський гусарський полк гонведу (Budapester Honvédhusarenregiment) № 1	I	91% мадари, 9% інші
Дебреценський гусарський полк гонведу (Debreciner Honvédhusarenregiment) № 2	II	92% мадари, 8% інші
Сегедський гусарський полк гонведу (Szegediner Honvédhusarenregiment) № 3	II	79% мадари, 21% інші
Марія-Терезіопельський гусарський полк гонведу (Maria-Theresiopler Honvédhusarenregiment) № 4	I	76% мадари, 20% хорва- ти і серби, 4% інші
Кашауський гусарський полк гонведу (Kaschauer Honvédhusarenregiment) № 5	III	91% мадари, 9% інші
Залаєгершегерський гусарський полк гонве- ду (Zalaegerszeger Honvédhusarenregiment) № 6	IV	55% мадари, 34% німці, 11% інші
Папаський гусарський полк гонведу (Pápaer Honvédhusarenregiment) № 7	IV	54% німці, 39% мадари, 7% інші
Фюнфкірхенський гусарський полк гонведу (Fünfkirchner Honvédhusarenregiment) № 8	I	52% мадари, 38% німці, 10% інші
Марошашархейський гусарський полк угорського гонведу (Maros-Vásrhelyer Honvédhusarenregiment) № 9	V	49% мадари, 46% руму- ни, 5% інші
Вараждинський гусарський полк гонведу (Varazdiner Honvédhusarenregiment) № 10	VI	97% хорвати і серби, 3% інші

Примітки

¹ Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1910 in den im Reichsrat vertretenen Königreichen und Ländern. 1. Heft. — Wien: k.k. Hof- und Staatsdruckerei, 1912. — S. 33–34.

² Там само. — S. 34.

³ Hof- und Staatshandbuch der Österreichisch-Ungarischen Monarchie für das Jahr 1915. — Wien: k.k. Hof- und Staatsdruckerei, 1912. — S. 1095.

⁴ Надалі ми вживатимемо властиве для документів того часу означення українців як «русинів», вперше на офіційному рівні державної документації визначення «українців» як національна належність з'являється у 1917 р.

⁵ Wadruszka A., Urbanitsch P. Die Habsburgermonarchie 1848–1918. 1. Teil, III.Bd.: Die Völker des Reiches. — Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften, 1980. — S. 634.

⁶ Тут варто нагадати про вищезазначений принцип перепису, згідно з яким до «поляків» у Галичині (як і, аналогічно, в інших землях імперії, до числа «титульних націй») заразовувалося також юдеїв.

⁷ Deák I. Beyond Nationalism. A Social and Political History of the Habsburg Officer Corps 1848–1918. — New York-Oxford, 1990. — S. 13.

⁸ Різниця з вищенаведеною цифрою (51356465) полягає у тому, що у 1911 р. перевірили дані щодо графі «інші» та

змінили дані щодо кількості населення Боснії і Герцоговини.

⁹ Militärstatistisches Jahrbuch für das Jahr 1910. — Wien, 1911. — S. 145–146.

¹⁰ Надалі у тексті k.k. Landwehr — ми будемо перекладати як «імператорсько-королівський ляндвер», а k.u. Honvéd як королівсько-угорський гонвед.

¹¹ Надалі у тексті термін спільна армія подаватимемо як «імператорська і королівська армія».

¹² Wadruszka A., Urbanitsch P. (Hrsg.). Die Habsburgermonarchie 1848–1918. V Bd.: Die bewaffnete Macht. — Wien: Verlag des Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1987. — S. 93.

¹³ Тут і далі інформація подається насамперед за багатотомним виданням Österreich-Ungarns Letzter Krieg 1914–1918. Перший том цієї праці вийшов 1931 року. До основних томів друкувалися додатки (Ergänzungshefte des Werke Österreich-Ungarns Letzter Krieg 1914–1918), що мали за мету більш детально висвітлювати окремі теми. 1934 року вийшов додаток № 9, що був присвячений, зокрема, і висвітленню питання національної структури австро-угорських збройних сил напередодні Першої світової війни (Ergänzungsheft 9 zum Werke: Österreich-Ungarns Letzter Krieg: Die österreichisch-ungarische Landmacht nach Aufbau, Gliederung, Friedensgarnison, Einteilung und nationaler Zusammensetzung im Sommer 1914). Автором цього додатку був полковник, доктор Максиміліан Енль (Maximilian Ehnl). Інформація, що містилася у ньому, походила з військового архіву у Відні. Джерелом були статистичні довідки генерального штабу австро-угорської армії. На сьогодні цей документ є чи не єдиним опублікованим джерелом для вивчення національної структури австро-угорських збройних сил, на яке зазвичай і посилаються дослідники. Втім, на жаль, навіть такий авторитетний військово-історичний електронний ресурс, як-от

<http://www.austro-hungarian-army.co.uk>, не уникнув по-милок при публікації даних із вищезгаданого видання, тож, готуючи цей матеріал, ми звіряли подані тут в інших місцях дані з цим виданням. Оригінал також підає додаткову інформацію щодо військових підрозділів (рік заснування, полкові свята, полкові марші, дислокацію підрозділів тощо), однак ми обмежимось лише інформацією про округи поповнення та національний склад підрозділів.

¹⁴ Armeeslavisch — неофіційний термін, що характеризував мовну ситуацію в австро-угорських збройних силах, коли на практиці змішувалися слова різних слов'янських мов з німецькою, перетворюючись на своєрідні сленг, за допомогою якого спілкувалися у збройних силах представники слов'янських народів імперії та носії «командної» — німецької мови. Цей феномен добре описан Ганс Комменд: Commenda, Hans. Die deutsche SoldatenSprache in der k. u. k. Österreichisch-ungarischen Armee. — Bad Neydharting-Linz-Wien-Frankfurt/M., Bücherhorn, 1976. — S. 68.

¹⁵ Deák I. Der K.(u.)K. Offizier 1848–1918. — Wien: Böhlau, 1995. — S. 123.

¹⁶ Seidels kleines Armeeschema. Dislokation und Einteilung des k.u.k. Heeres, der k.u.k. Kriegsmarine, der k.k. Landwehr und der k.u. Landwehr. — № 76, August 1914. — Wien, 1914. — S. 18–26.

¹⁷ Там само. — S. 27–30.

¹⁸ Див.: Seidels kleines Armeeschema. Dislokation und Einteilung des k.u.k. Heeres, der k.u.k. Kriegsmarine, der k.k. Landwehr und der k.u. Landwehr. — № 76, August 1914. — Wien, 1914.

¹⁹ Seidels kleines Armeeschema. Dislokation und Einteilung des k.u.k. Heeres, der k.u.k. Kriegsmarine, der k.k. Landwehr und der k.u. Landwehr. — № 76, August 1914. — Wien, 1914. — S. 153, 178.